Proletari din toate țările, uniți-vă !

Tribuna școlii

Revistă editată de Ministerul Educației și Învățămîntului și Uniunea Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură

Anul VI (XXVII) Nr. 166 (1252)
Simbătă 17 aprilie 1976

8 pagini — 1 leu

55 DE FILE ÎN CARTEA DE AUR A ISTORIEI

1921-1976

Întîmpinăm sărbătorește aniversarea a 55 de ani de la înființarea Partidului Comunist Român, concentrîndu-ne eforturile pentru a îndeplini exemplar îndatoririle ce revin învățămîntului, pentru a contribui la traducerea în viață a marilor sarcini ale cincinalului 1976—1980.

Pe frontispiciul acestei aniversări, înscriem ideea și, totodată, realitatea scumpă nouă și urmașilor noștri că Partidul Comunist Român — forța cea mai înaintată a societății noastre, care și-a asumat sarcina de a organiza și de a conduce în mod conștient amplul proces social de înaintare neîntreruptă a României pe calea comunismului — are rolul conducător, recunoscut de întregul popor, în toate domeniile de activitate socială utilă, în făurirea bunăstării materiale și spirituale a oamenilor muncii și în înflorirea neîntreruptă a națiunii noastre socialiste.

Privind, ca la orice aniversare importantă pentru poporul nostru, bilanțul înfăptuirilor, avem prilejul să descifrăm — în același timp cu elevii și studenții noștri — etapele și datele care exprimă elocvent înfăptuirea neabătută, de către întregul detașament al cadrelor didactice și de către tineretul școlar, a politicii partidului în domeniul învățămîntului.

Stăruim în acest trimestru de încheiere a anului școlar, pentru rezultate bune la învățătură, pentru creșterea conținutului politic-ideologic al educației tineretului școlar, pentru ordine, disciplină și responsabilitate deplină în munca și viața școlilor și a cadrelor didactice.

Aniversăm 55 de ani de la înființarea partidului — 55 de file din cartea de aur a istoriei poporului român — în contextul activității politico-ideologice și al muncii pline de abnegație cu care întîmpinăm în întreaga țară, ziua de 1 Mai — zi a solidarității internaționale a celor ce muncesc, zi a frăției muncitorilor de pretutindeni.

Aniversăm 55 de ani ai partidului, făurind și sădind în conștiința fiecărui elev și a tuturor generațiilor aflate pe băncile școlilor și în amfiteatrele facultăților, sentimentele de atașament profund față de Partidul Comunist Român, față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului, dragostea și hotărîrea de a se pregăti și de a munci pentru a da continuu strălucire istoriei contemporane și viitoare a patriei noastre.

Aniversăm 55 de ani de eroism din eroismul de milenii al poporului, strînși uniți în jurul partidului — români, maghiari, germani și de alte naționalități — cu hotărîrea de a întări și mai mult unitatea întregului nostru popor.

Purtăm în inimi și în gînd, în ideaturi și în faptele noastre, cuvîntul și îndrumarea partidului ; și ne înțelegem misiunea nobilă de educatori, dăruindu-le ca pe cea mai prețioasă comoară, copiilor, tineretului, viitorului patriei.

„TRIBUNA ȘCOLII"

Elevi din sectorul VIII al Capitalei la muncă patriotică pentru amenajarea spațiilor verzi

Perfecționarea — condiția noastră hotărîtoare

Convorbire cu prof. univ. dr. docent DIMITRIE TODORAN, rectorul Institutului central pentru perfecționarea personalului didactic

Red. : În acest an școlar, Institutul a organizat în București și în alte localități din țară un mare număr de cursuri de perfecționare și pregătește, în prezent, organizarea examenelor pentru definitivare în învățămînt și pentru obținerea gradelor didactice I și II ; vă rugăm să ne spuneți ce cuprind programele după care se asigură pregătirea cadrelor didactice pentru cursurile și examenele la care ne-am referit.

D. Todoran : Programele de perfecționare și pentru examenele de definitivare în învățămînt și obținerea gradelor didactice sînt alcătuite în spiritul indicației tovarășului Nicolae Ceaușescu cuprinse în Raportul prezentat la cel de-al XI-lea Congres al P.C.R. de a se lua toate măsurile „pentru perfecționarea pregătirii întregului personal, împrospătarea prin reciclare, în concordanță cu prevederile legii, a cunoștințelor oamenilor muncii".

Menționez că prin aceste Programe, s-a urmărit ca, în contextul perfecționării de specialitate și metodico-didactice, să se realizeze și o profundă însușire a direcțiilor și sarcinilor actuale ale politicii partidului în domeniul învățămîntului ; de asemenea, în unele programe s-au realizat — odată cu înscrierea noutăților din specialitate — unele îmbinări organice interdisciplinare și unele reconsiderări în funcție de obiectivele educative sau de programele școlare.

Red. : Reținem, din aceste aprecieri, faptul că actualele Programe depășesc cadrul riguros al acțiunilor de perfecționare și de pregătire pentru examene.

D.Todoran : Într-adevăr, Programele actuale, elaborate în perspectiva tuturor cursurilor de perfecționare și a tuturor examenelor de definitivare și pentru obținerea gradelor didactice ce vor fi organizate în perioada 1976—1980, pot constitui și un îndrumar în orientarea lecturii și studiului individual, al autopregătirii permanente a tuturor educatorilor. Avînd în vedere că și acțiunea de perfecționare este perfectibilă, în anii viitori eventualele adăugiri sau reduceri din aceste Programe vor fi comunicate din vreme, desigur, cu sprijinul revistei „Tribuna școlii".

Red. : Vă mulțumim pentru aprecierile pe care le-ați făcut, cu atît mai mult cu cît redacția noastră va publica Programele în cursul lunii mai a.c. și le va difuza prin servicile și oficiile de presă.

Odă limbii române

După ani îndelungați de muncă la catedră, acumulînd experiență cu fiecare serie de mici elevi, pe care i-am condus aproape de fiecare dată din clasa I pînă în clasa a IV-a, am înțeles profund ceea ce știam încă din prima zi în care am lucrat ca învățătoare, că hotărîtor pentru întreaga școlarizare a fiecărui elev și pentru întreaga sa activitate ulterioară în societate este modul în care predăm și în care elevii își însușesc limba română.

Sărăcia sau bogăția vocabularului asimilat de elev, simplitatea sau complexitatea semantică a termenilor folosiți de elev, precum și folosirea greșită sau corectă a categoriilor gramaticale sînt lipsuri sau merite, în primul rînd, ale învățătorului.

Mă gîndesc că, de pildă, pentru desfășurarea lecțiilor de citire la clasa a II-a, într-un ritm corespunzător, este necesară îmbunătățirea calității citirii și dirijarea lecturii suplimentare, în etape succesive.

La început, am colecționat cărți mici, cu ilustrații corespunzătoare paginii scrise. Pentru ca elevul să înțeleagă ilustrația, era nevoit să citească pagina respectivă. În a doua etapă, am schimbat treptat și diferențiat cărțile, acestea fiind mai detaliate și cu ilustrații mai puține. Săptămînal, sau la două săptămîni, am organizat o lecție de lectură suplimentară ; la această lecție, fiecare elev a avut pe pupitru cărticica citită, pe care mi-a predat-o, după ce am verificat starea ei.

Pentru a mă convinge cîți elevi au citit și dacă au recepționat cele citite, am antrenat întreaga clasă, în timpul verificării cunoștințelor cîte unui elev.

Prin exemplul acesta privitor la lectura suplimentară a elevilor, vreau nu atît să semnalez procedeele pe care le-am folosit și pe care le recomand colegilor, ci să evidențiez ideea că prin munca sa stăruitoare și însuflețită de patriotism, învățătorul înalță cu fiecare oră de curs, o autentică odă limbii române. O autentică odă pentru fiecare elev, pentru întreaga clasă, pentru toate generațiile.

Inv. MARIA MANOLESCU
Școala generală nr. 6 din Tîrgu Mureș

În sălile muzeului, lecții de patriotism

Voi vorbi mai jos despre cîteva din acțiunile întreprinse cu elevii mei pentru pregătirea lor politico-ideologică. Lecția de istorie „Atunci, în februarie" am desfășurat-o la Muzeul județean de istorie, în sala în care s-a judecat procesul ceferiștilor care au organizat greva din februarie 1933. Pe băncile pe care au stat atunci muncitorii au stat acum elevii clasei mele. În aceasta atmosferă a sălii, copiii au înțeles ce este greva, ce este un manifest. Aici, în sălile muzeului, au văzut ziare apărute în ilegalitate, fotografii, manifeste și multe documente din viața muncitorilor.

Pentru mine, Muzeul militar al Craiovei a însemnat și va însemna o istorie vie pe care manualul nu ne-o poate prezenta și ilustra așa de elocvent. Nu o dată pașii elevilor au răsunat în sălile muzeului spre a completa cele învățate, pentru a vedea pagini de glorie scrise cu prețul vieții. Lecțiile „Luarea Griviței", „Fiul și mama", „Mărășești", „Ecaterina Teodoroiu", cît și altele, sînt la muzeu lecții vii. Documentele, armele, steagurile, portretele, au trezit în elevi dragostea de patrie, partid și popor.

În timpul liber, duminica, am pornit cu elevii mei la monumentul lui Al. I. Cuza, monumentul 1907, la statuia lui Tudor Vladimirescu sau la locurile care amintesc de Revoluția de la 1848 și Nicolae Bălcescu sau de locul în care s-a jucat prima oară Hora Unirii.

De peste tot, am adunat cu elevii fotografii, desene, timbre, ilustrate pe care le-am pus într-un album cu numele „Dorințe împlinite".

Pentru a-i face pe elevii mei să cunoască și să înțeleagă încă de mici ce înseamnă partidul nostru, cui se datoresc realizările frumoase din țara noastră, am fructificat orice posibilitate ce mi-o oferă orașul, și oamenii lui : am vizitat cu elevii întreprinderi, ne-am întîlnit cu muncitori și cu activiști, am făcut numeroase excursii și drumeții în oraș și în jurul său spre a cunoaște ce s-a înfăptuit pe meleagurile noastre în anii socialismului.

Prof. ADRIAN BUTOI
Liceul „Frații Buzești" din Craiova

Trimestrul al III-lea pentru prima treaptă a liceului

Începem cel de-al treilea trimestru al acestui an şcolar, pentru elevii aflaţi în prima treaptă a liceului cu care se încheie şcolarizarea generală obligatorie de 10 ani, privind cu răspundere realizarea integrală a sarcinilor ce ne revin fiecăruia dintre noi — profesori, directori ai liceelor, inspectori şcolari, elevi şi părinţi.

O atenţie deosebită este necesar să se acorde elevilor din anul I şi II ai liceului — acestor prime generaţii cuprinse integral în învăţămîntul obligatoriu de 10 ani — atît în privinţa ridicării neîntrerupte a nivelului pregătirii la învăţătură şi asimilării profunde a valorilor morale şi politice comuniste, cît şi în desăvîrşirea pregătirii pentru activitate productivă, astfel încît, pe fondul culturii generale temeinice pe care o asigură cei zece ani de şcolarizare, fiecare absolvent să fie şi un bun muncitor, bine pregătit, care se poate integra în muncă în întreprinderi industriale, pe şantiere de construcţie, în unităţile de producţie agricolă sau în alte domenii de activitate socială utilă.

Marea grijă a partidului nostru pentru pregătirea fiecărui tînăr şi a fiecărei generaţii şi eforturile depuse de statul nostru socialist pentru a asigura toate condiţiile necesare instruirii şi educării tineretului şcolar al patriei, ne angajează să cultivăm ca virtute a tuturor virtuţilor dragostea faţă de muncă, hotărîrea de a munci în folosul întregului popor, convingerea comunistă că fericirea personală se dobîndeşte prin fericirea generală a celor ce muncesc.

La întrebarea pe care am pus-o, acum cîteva zile, unui coleg profesor în municipiul Braşov, în legătură cu ierarhizarea sarcinilor sale în cel de-al III-lea trimestru al acestui an şcolar, am primit următorul răspuns: „Să mă ocup cu precădere de elevii din anul II, care vor să se integreze în producţie, şi să mă asigur că odată aflaţi la locul de muncă, vor reprezenta liceul nostru cu toată cinstea şi la înălţimea eforturilor pe care, împreună cu colegii mei începînd cu primul învăţător al acestor elevi, le-am depus pe parcursul a zece ani de pregătire".

O tînără profesoară din Suceava ne a vorbit despre preocuparea sa, ca unii dintre cei mai buni elevi ai săi să se integreze în muncă la Combinatul pentru industrializarea lemnului, din localitate, cu bucuria de a-i avea, în continuare, elevi la cursurile serale ale treptei a doua a liceului.

În acest al III-lea trimestru, elevii anului II vor veni să ne consulte şi să ne ceară sfatul cu privire la activitatea lor viitoare; cei mai mulţi ne vor cere părerea nouă, celor care îi cunoaştem din ani şi ani de ore de curs şi de lecţii, de examinări orale şi lucrări scrise, pentru a o confrunta cu propria lor opţiune şcolară şi profesională.

Ştim să-i îndrumăm spre locuri de muncă din localitate sau din localităţile apropiate, să le recomandăm să urmeze cursuri ale unor şcoli profesionale sau să se înscrie la concursul pentru a urma treapta a doua a liceului, avînd — totodată — largi posibilităţi de a continua pregătirea liceală prin cursuri serale sau fără frecvenţă.

Cred că nimic nu poate fi mai dăunător decît a privi exclusiv către o singură modalitate, fie aceasta, de pildă, şcoala profesională sau treapta a doua a liceului. Îndrumarea noastră, a educatorilor, responsabili nu numai de instruirea şi educarea elevilor, ci şi de viitoarea lor integrare socio-profesională, să se facă, aşadar, avînd în vedere atît opţiunile elevilor, cît şi preocupările întregii noastre societăţi de a dezvolta pregătirea industrială şi agroindustrială a tineretului şcolar. Aceasta este şi semnificaţia înaltă a direcţiilor dezvoltării economiei naţionale, cuprinse în documentele Congresului al XI-lea al P.C.R. şi exprimate sintetic prin ceea ce numim „cincinalul afirmării revoluţiei tehnico-ştiinţifice".

Acest al III-lea trimestru, care ne cere intensificarea activităţii la catedră atît în rîndul elevilor din anul I, cît şi — mai ales — în rîndul celor din anul II liceal, se înfăţişează absolvenţilor a zece ani de şcolarizare generală cu posibilitatea continuării studiilor liceale în treapta a doua, fiind necesară orientarea cu precădere către liceele industriale care deţin ponderea cea mai ridicată în pregătirea de nivel liceal. Pentru a urma treapta a doua — aşa cum s-a prevăzut în Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 18-19 iunie 1973 — se va organiza un concurs de admitere.

Unor colegi care ni s-au adresat, în această privinţă, cu unele întrebări le-am răspuns că e necesar să îşi însuşească, cu profundă înţelegere, locul şi rolul şcolarizării generale de zece ani în pregătirea tinerelor noastre generaţii.

Împărtăşim convingerea unor colegi cu care am avut numeroase schimburi de păreri, că hotărîtoare pentru căile pe care vor merge absolvenţii şcolarizării de 10 ani sînt rezultatele la învăţătură din toţi aceşti zece ani, aptitudinile şi înclinaţiile pe care şi le-au dezvoltat şi, mai ales, cele dobîndite în prima treaptă liceală, treaptă a culturii generale şi a însuşirii unei meserii.

Încadrarea în producţie sau continuarea studiilor în cadrul şcolilor profesionale sau la cursurile de zi în treapta a doua a liceului, oricare dintre aceste modalităţi deschise opţiunilor elevilor şi îndrumărilor pe care le vor da cadrele didactice, impune aceeaşi bună pregătire pe care o definitivăm în acest ultim trimestru al anului şcolar.

COSTIN ŞTEFANESCU

„Probleme actuale ale lecţiei"

Sindicatul învăţămînt şi Casa corpului didactic a judeţului Teleorman au iniţiat o serie de manifestări în sprijinul realizării măsurilor privind creşterea nivelului de pregătire a elevilor şi lichidarea repetenţiei în ciclul primar.

Recent, la Casa corpului didactic, s-a desfăşurat o dezbatere pe tema „Probleme actuale ale lecţiei", la care au participat cu expuneri şi demonstraţii: dr. Luminiţa Ghivirigă şi dr. Filimon Turcu, cercetători la Institutul de cercetări pedagogice şi psihologice din Bucureşti, cadre didactice de la şcolile din judeţ, inspectori şcolari.

Prof. Fl. ANGHEL
directorul Casei corpului didactic a judeţului Teleorman

Stimularea creativităţii

Consiliul judeţean al Organizaţiei Pionierilor Argeş a organizat, săptămîna trecută, la „Tehnic-club" Piteşti cea de-a III-a ediţie a Consfătuirii „Micii şi marii inovatori şi inventatori". La această consfătuire, deosebit de izbutită, au participat pionieri şi utecişti, conducători de cercuri, cercetători, oameni de ştiinţă, reprezentanţi ai diferitelor edituri din judeţul Argeş, precum şi din alte judeţe (Constanţa, Dolj, Ialomiţa, Olt, Sibiu ş.a.).

Lucrările consfătuirii s-au desfăşurat în următoarele secţii: mecanică auto-carturi, radio şi televiziune, automatizări, electronică, electrotehnică, modelism, atelierul fanteziei. În acest cadru, pionierii au prezentat inovaţiile lor (îmbunătăţirea sistemului de aprindere la carturi, paznic electronic, Verfix „Electron '76", verificator pentru testarea îndemînării conducătorilor auto, proiecte perfecţionate de navo şi aeromodele, diverse machete şi jucării tehnice ş.a.); au avut loc convorbiri şi demonstraţii practice.

În cadrul consfătuirii, directorul general al Uzinei de autoturisme Piteşti a prezentat un scurt istoric al uzinei şi perspectivele dezvoltării construcţiei de maşini în cincinalul 1976—1980. Totodată, a avut loc un viu dialog între participanţi şi reprezentanţi ai editurilor (Editura „I. Creangă", Editura tehnică, Editura Albatros, Editura ştiinţifică).

Consfătuirea s-a încheiat cu vizitarea unei expoziţii de carte tehnică şi a unor întreprinderi industriale din municipiul Piteşti.

I. TUŢĂ
cercetător ştiinţific, Comisia pentru activitatea metodică de cercetare şi documentare a Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor

În sprijinul orientării şcolare şi profesionale

Orientarea şcolară şi profesională se înscrie printre comenzile sociale, izvorîte din realitatea obiectivă a contemporaneităţii. Plenara C.C. al P.C.R., din iunie 1973 a precizat rolul pe care trebuie să-l aibă cadrele didactice în această direcţie, insistîndu-se asupra pregătirii lor.

În sprijinul orientării şcolare şi profesionale, vin şi unele cursuri organizate în acest scop. Astfel, I.C.P.P.D. — Filiala Cluj, prin Laboratorul de orientare şcolară şi profesională, în colaborare cu Casa corpului didactic şi cu sprijinul Inspectoratului şcolar judeţean, a antrenat profesorii diriginţi la cursuri serale de orientare şcolară şi profesională, ţinute o dată pe săptămînă, în zece şedinţe de [illegible]. În cadrul cursurilor, cadrele didactice au fost familiarizate cu unele probleme de realizare practică a orientării şcolare şi profesionale: formele de colaborare cu laboratoarele şi cabinetele de orientare şcolară şi profesională; tehnica utilizării chestionarului; familiarizarea cu posibilităţile de a apela la cei competenţi în folosirea testării; utilizarea cu eficienţă a orei de dirigenţie în scopul orientării; formele multiple de informare şcolară şi profesională; asigurarea unui caracter operativ şi funcţional caietului de observaţii asupra elevilor sau a fişei psihopedagogice etc.

S-a luat şi iniţiativa instruirii practice, în laborator, a tuturor profesorilor orientatori (psihologi şcolari) care îşi desfăşoară activitatea în cabinetele de orientare şcolară şi profesională sau în laboratoarele judeţene de acest gen. Astfel, în luna martie a.c., a avut loc instruirea practică a unei serii de 13 psihologi (a cincea serie de acest fel în municipiul Cluj-Napoca), pe o durată de 12 zile lucrătoare. Cu această ocazie, ei au fost iniţiaţi în special în folosirea ştiinţifică a testelor, insistîndu-se asupra prelucrării şi valorificării datelor obţinute, în scopul unei bune cunoaşteri a elevilor.

În colaborare cu Laboratorul de orientare şcolară şi profesională al I.C.P.P.D Bucureşti şi beneficiind de sprijinul unor laboratoare şi al unor cabinete de orientare locale, s-au pus la punct instrucţiunile de aplicare a unor probe psihologice în scopul orientării corespunzătoare a elevilor, iar cu ajutorul catedrelor de psihologie şi pedagogie de la Universitatea Babeş-Bolyai din Cluj-Napoca s-au întocmit etaloane utilizabile în interpretarea datelor obţinute. Acestea au servit şi servesc, în continuare, instruirii practice.

Reuşita orientării şcolare şi profesionale depinde, în primul rînd, de calitatea angajării cadrelor didactice în acest important proces. Sprijin preţios se poate găsi în această direcţie în laboratoarele judeţene şi în cabinetele de orientare şcolară şi profesională de pe lîngă unele şcoli. După părerea noastră, însă, nu întotdeauna acestora li se acordă creditul cuvenit.

TITUS ŞUTEU
lector la I.C.P.P.D. — Filiala Cluj

Aspecte financiare ale dotării şi aprovizionării atelierelor şcolare

Convorbire cu ELENA FODOR, director adjunct în Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului

Am constatat că unele şcoli întîmpină încă dificultăţi în acţiunea de dotare cu scule şi utilaje a atelierelor şcolare. Directori de şcoli şi maiştri-instructori ne vorbesc, încă, despre necesitatea legiferării relaţiei şcoală-întreprindere, prin care să se stabilească obligaţii precise pentru ambele părţi. Pentru a reveni cu unele lămuriri, ne-am adresat tovarăşei Elena Fodor, director adjunct în Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului.

Red.: În ce fel sînt reglementate raporturile între şcoală şi întreprindere?

E. Fodor: Relaţia şcoală-întreprindere este reglementată prin H.C.M. nr. 354/1974 care, la art. 7, prevede că ministerele, celelalte organe centrale, comitetele executive ale consiliilor populare, centralele şi întreprinderile transferă, pe bază de programe concrete, întocmite cu unităţile de învăţămînt pe care le tutelează sau patronează, în beneficiul acestor unităţi, utilaje, aparate, instalaţii şi alte obiecte pentru dotarea laboratoarelor şi atelierelor şcolare şi le livrează, la preţuri legale, materialele necesare de uz didactic.

Red.: Dar materiile prime şi materialele cum pot fi obţinute?

E. Fodor: Materiile prime, materialele, combustibilii şi alte asemenea bunuri destinate procesului de producţie pot fi transmise de întreprinderi, numai cu plată, conform art. 4 din Legea nr. 11/1971.

Red.: Care sînt căile financiare care pot fi folosite de şcoli pentru dotarea şi aprovizionarea atelierelor?

E. Fodor: Dotarea atelierelor-şcoală cu scule, materii prime şi materiale se efectuează din încasările realizate de acestea sau din planul de cheltuieli al şcolii, conform pct. 21 din anexa 1 la Decretul nr. 151/1975. Dotarea cu utilaje sau alte bunuri de natura mijloacelor fixe se face în limita planului de investiţii din surse proprii sau de la buget.

M. DRAGOMIR

Itinerar didactic

Sub îndrumarea Inspectoratului şcolar judeţean Arad şi a Casei corpului didactic, Filiala Sebiş, în ziua de 20 martie 1976, în teritoriul Sebiş-Gurahonţ, a avut loc un inspirat şi util schimb de experienţă pentru directorii şcolilor coordonatoare şi responsabilii comisiilor metodice ale învăţătorilor.

S-au urmărit obiectivele: buna gospodărire a şcolii, preocuparea pentru procurarea şi utilizarea judicioasă a materialului didactic la clasele I—IV, cunoaşterea modului în care se aplică recentele măsuri elaborate pentru şcolarizarea şi ridicarea nivelului de pregătire a elevilor şi lichidarea repetenţiei în ciclul primar. Au participat 40 de cadre didactice, împărţite în opt colective de lucru, care au acţionat sub forma unui raid-anchetă-vizită prin şcolile de pe itinerarul: Sebeş — Buteni — Almaş — Gurahonţ — Pleşcuţa — Vîrfurile şi Hălmagiu, şcoli care se bucură de prestigiu şi apreciere pe minunata vale a Crişului Alb.

Cele constatate au fost amplu dezbătute la Şcoala generală din Hălmagiu, adoptîndu-se un plan de măsuri concrete, care vor duce la ridicarea activităţii instructiv-educative în toate cele 67 de unităţi şcolare din teritoriu; se va pune accent pe tratarea diferenţiată a elevilor la învăţătură, prin folosirea unei metodologii şi tehnologii didactice active.

Prof. TRAIAN OANCEA,
directorul Şcolii coordonatoare din Birsa, judeţul Arad

„Modalităţi de activizare a elevilor"

Comisia metodică a învăţătorilor de pe lîngă Casa corpului didactic din Iaşi a iniţiat un ciclu de acţiuni în scopul sprijinirii perfecţionării muncii cadrelor didactice din judeţ. Una dintre aceste acţiuni poartă titlul: „Modalităţi de activizare a elevilor" şi constituie un util schimb de experienţă între învăţători şi profesori dintr-o anumită zonă judeţeană. Invitaţi din mai multe şcoli participă la două-trei lecţii demonstrative, la clasele la care predau, apoi discută despre procedeele folosite, despre materialul didactic prezentat etc.

Prof. AURORA TUDOSE
directoarea Casei corpului didactic a judeţului Iaşi

„Va fi extinsă utilizarea metodelor moderne, active, care dezvoltă gîndirea, capacitatea de investigare a elevilor, presupun participarea lor la dobîndirea cunoştinţelor, munca lor independentă, deprinderea de a învăţa sistematic şi de a aplica în practică cele însuşite."

(Din Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R din 18—19 iunie 1973 cu privire la dezvoltarea şi perfecţionarea învăţămîntului în Republica Socialistă România)

CREAŢIA DIDACTICĂ LA CATEDRĂ

Îmbogăţirea continuă a formelor de organizare şi desfăşurare a procesului de învăţămînt prin lecţii, activităţi în cabinete şi laboratoare, lucrări practice, precum şi reevaluarea metodelor didactice tradiţionale constituie o preocupare de mare importanţă atît a cercetării pedagogice cît şi — mai ales — a cadrelor didactice. Din articolele primite la redacţie, desprindem grija şi eforturile învăţătorilor şi profesorilor pentru folosirea unor noi metode şi forme didactice de transmitere a cunoştinţelor în vederea dezvoltării gîndirii independente a elevilor, a capacităţii lor de investigare şi a parcurgerii şcolii cu bune rezultate de către toţi elevii. Din creaţia didactică realizată la catedră de colegii noştri prezentăm, în continuare, cîteva aspecte privind predarea aritmeticii la clasele I—IV şi a limbii şi literaturii în gimnaziu şi liceu.

Lecţie în laborator

CICLUL PRIMAR

Fişe-program cu exerciţii şi probleme

Am observat, în cadrul orelor de aritmetică, la clasa a III-a, că rezolvarea exerciţiilor la tablă este utilă numai pentru elevii foarte buni din clasă, care, după ce lucrează independent, îşi confruntă rezultatul cu cel găsit prin rezolvarea la tablă. Pentru majoritatea elevilor cu rezultate mai slabe la învăţătură, tabla este doar locul de unde îşi pot copia în caiet nişte rezultate, fără muncă şi efort intelectual.

Ca să evit acest neajuns, avînd în vedere stimularea activităţii întregii clase prin individualizarea procesului de învăţămînt, am introdus în munca mea tratarea diferenţiată a elevilor pe bază de: 1) fişe-program cu două variante; 2) activitate orală, cu răspunsuri scrise. Pentru fişele program, prima variantă conţine un număr de sarcini obligatorii pentru toţi elevii, pînă la punctul unde se citeşte: „Ai lucrat repede şi bine, treci mai departe". În partea a doua a fişei, sînt teme mai complicate de judecată a căror rezolvare este facultativă. O astfel de fişă are în stînga o coloană pentru întrebări, iar în dreapta o coloană pentru răspunsuri. Iată, spre exemplu, întrebările pe care le conţine o **fişă-program pentru clasa a III-a la o lecţie de aritmetică:**

1. Ce este adunarea ?
2. Suma este 849. Termenul 1 este 278. Aflăm termenul 2.
3. Dacă restul este 247 şi scăzătorul este 349 poţi afla descăzutul? Scrie relaţia şi înlocuieşte cu numere.

Ai lucrat repede şi bine, treci mai departe.

4. Care este relaţia dintre descăzut şi scăzător pentru ca scăderea să fie posibilă ?
5. Din suma numerelor 475 şi 239, scade diferenţa lor.

Alteori, întocmesc aceste fişe-program ţinînd seama de nivelul mediu al clasei, ele fiind în întregime obligatorii pentru toţi elevii. Această formă de activitate independentă cere un timp de rezolvare scurt, elevii avînd sarcina să scrie numai rezultatele.

Inv. MARIA DOROFTEI
Şcoala generală nr. 1 Racova, judeţul Bacău

Rezolvarea individualizată a problemelor compuse

În cadrul lecţiei „Înmulţirea şi împărţirea pînă la 100", mi-am rezervat douăzeci de minute pentru activitate diferenţiată, avînd în vedere faptul că nu toţi elevii reuşesc să rezolve independent problemele, iar alţii le rezolvă într-un timp scurt, fără nici o indicaţie.

Am cerut elevilor să creeze probleme în care să mărim numărul 7 de patru ori. S-au alcătuit oral mai multe probleme şi mai ales una pe care am scris-o pe tablă: „Pe un strat sînt 7 flori, iar pe al doilea de 4 ori mai multe". La această problemă se pot formula, desigur, două întrebări: 1. Cîte flori sînt pe al doilea strat ? 2. Cîte flori sînt pe amîndouă straturile ?

Elevilor care întîmpină greutăţi în rezolvarea problemelor compuse (grupa A) le-am cerut să stabilească întrebarea care presupune rezolvarea ei printr-o singură operaţie (nr. 1) şi să o rezolve. Altor elevi, le-am cerut să stabilească (independent) acea întrebare care solicită două operaţii pentru rezolvarea ei şi să o rezolve.

Pentru elevii care rezolvă cu uşurinţă problemele, am complicat textul adăugînd: „Toate florile s-au legat în buchete de cîte 7 flori. Să se stabilească întrebarea finală şi să se rezolve".

Împărţind astfel sarcinile, toţi elevii şi-au rezolvat corect problema propusă. Pe baza alăturării acestor probleme simple se poate rezolva problema întreagă, şi cu elevii din grupa A.

Inv. DOINA SIRETEANU
Şcoala generală nr. 3 din Vatra Dornei, judeţul Suceava

Operaţionalizarea cu „şi", „împreună"

Pentru rezolvarea problemelor la clasa I, am cerut fiecărui elev să aducă la şcoală cîte o coală de hîrtie şi o foarfecă. Am îndoit coala de hîrtie pe jumătate şi le-am spus elevilor să deseneze cercuri în partea de sus şi în partea de jos a colii, în aşa fel ca, în total, să fie zece cercuri. Unii au desenat 4 cercuri şi încă 6 cercuri, alţii 7 cercuri şi încă 3 cercuri ş.a.m.d. Apoi, fiecare copil a tăiat cu foarfeca cercurile desenate şi le-a aşezat pe bancă. Am încercat să compunem diferite probleme. De exemplu: Doina a desenat 4 cercuri şi încă 6 cercuri. Cîte cercuri a desenat în total ? Toţi copiii au separat 4 cercuri, apoi încă 6 cercuri şi au găsit că în total au cîte 10 cercuri.

S-au lucrat multe probleme sub formă de joc, cu trusa magnetică. Exemplu: Ionel a cules 3 mere, iar Dănuţ a cules 7 mere. Cîte mere au cules cei doi copii ?

În rezolvarea problemelor la clasa I, folosesc mult desenul. Exemplu: Cecilia a cumpărat 6 cornuri, iar Marcela a cumpărat 4 cornuri. Cîte au cumpărat în total ? Cîte cornuri a cumpărat Cecilia ? (6 cornuri). Dar Marcela ? (4 cornuri)

Un aspect foarte important al problemelor este semnificaţia cuvintelor „şi", „împreună". Obişnuiesc elevii clasei I să sesizeze că aceste cuvinte ne obligă să facem operaţii de adunare. Rezolvarea problemelor în felul acesta constituie o pregătire pentru rezolvarea problemelor cu ajutorul planului, în clasa următoare.

Inv. VERONICA ILEA
Şcoala generală Bucea, comuna Ciucea, judeţul Cluj

GIMNAZIUL ŞI LICEUL

Modalităţi de lucru cu textul la literatura română

Noile manuale de lectură literară ale claselor V—VIII au renunţat la mult discutatele „îndrumări". Dintr-un punct de vedere, măsura luată se justifică, datorită faptului că de multe ori ele erau memorate, fără a exista certitudinea că ideile însuşite emanau dintr-o activitate intensă cu textul literar. Dar, pentru elevul care absentează şi nu poate beneficia de interpretarea condusă de profesor, ele se dovedeau indispensabile, mai ales că există — după părerea noastră — unele destul de dificil de abordat.

Lipsa îndrumărilor, suplinită de un chestionar care poate fi util în lecţie, obligă la o reconsiderare a activităţii de descifrare a operei literare. Elevul va fi condus prin întrebări, să descopere el însuşi universul ideatic-afectiv al creaţiei, ca şi mijloacele literar-artistice de obiectivare a lui.

O modalitate de lucru, pe care am recomandat-o elevilor, este aceea a fişelor cu extrase şi comentarii personale, în vederea alcătuirii aşa-ziselor note de lectură. De exemplu, la discutarea nuvelei „O oră din august" de M. Preda, la clasa a VIII-a, după un prim contact cu tematica operei, li s-a cerut elevilor ca acasă, să recitească cu atenţie opera şi să facă observaţii asupra ei, vizînd următoarele probleme (fixate de profesor şi comunicate elevilor): sursa de inspiraţie şi intenţiile autorului, subiectul operei (pe momente); principalele personaje, realizarea artistică (alternanţa planurilor, îmbinarea modurilor de expunere); probleme de stil (vorbirea directă, oralitatea); specia căreia îi aparţine opera (argumente). Am recomandat, de asemenea, să se extragă fragmente semnificative, expresii, fonetisme, însoţite de succinte comentarii personale.

Ce s-a cîştigat printr-o asemenea modalitate de lucru ? Elevii au realizat cu adevărat o lectură activă a textului; fiecare şi-a valorificat la maximum cunoştinţele, ritmul de lucru şi calitatea observaţiilor. Lecţia următoare — destinată analizei detaliate a operei — a fost mai vie, înregistrîndu-se o mai mare participare a clasei, cu variate nuanţări în dezbatere, rezultate dintr-o citire creatoare a textului.

Prof. I. CODĂU
Liceul real-umanist din Ineu, judeţul Arad

Adaptarea limbilor străine la profilul liceului agro-industrial

Conform actualei structuri a învăţămîntului, limbile străine ocupă un loc important în planul de învăţămînt al liceelor de specialitate. Predarea acestor discipline în concordanţă cu noile orientări metodologice vizează în ultimă instanţă creşterea eficienţei, viabilitatea limbilor moderne. Cum se poate realiza eficienţa predării limbilor moderne în liceele de specialitate ?

Răspunsul antrenează două probleme: prima se referă la putinţa elevilor de a conversa, de a folosi această limbă în mod curent; a doua se referă la posibilitatea folosirii limbii moderne de către cel care o studiază în documentarea de specialitate. Pornind de aici, ne întrebăm în ce măsură înarmează, în momentul de faţă, limbile moderne elevii cu cunoştinţele necesare folosirii în viitoarea lor meserie. Care este contribuţia limbilor moderne, astăzi, la formarea profilului viitorului muncitor cu o înaltă calificare ?

Se ştie că elevii nu studiază o limbă străină numai pentru a se considera oameni cu o anumită cultură. A dispărut concepţia studierii obiectului în sine. La fiecare nivel de studiu, astăzi mai mult ca oricînd „a învăţa" este legat indisolubil de „a aplica". Or, manualele care se adresează elevilor din liceele de specialitate nu au un conţinut îndeajuns de adecvat profilului liceelor. De aceea, considerăm că pentru liceele de specialitate pe lîngă lecţiile actuale sînt necesare exerciţii sau lecturi suplimentare care să dea posibilitatea înzestrării elevilor cu un lexic care să desemneze unelte, aparate, materii prime, care deservesc sectorul de activitate pe care este profilat liceul.

Este imperios necesar ca din anul şcolar viitor să se introducă anexe pentru manualele din liceele de specialitate. Numai în felul acesta limbile moderne vor putea dovedi o mai mare eficienţă în pregătirea viitorilor muncitori cu o înaltă calificare.

Adaptarea manualelor de limbi străine la profilul şcolii va crea numeroase avantaje, printre care amintim: sporirea interesului elevilor în studierea limbii respective; va conferi obiectului eficienţă, dînd elevilor posibilitatea de a aplica cunoştinţele şi în domeniul meseriei în care se pregătesc.

Însuşindu-şi limba străină respectivă, elevii vor avea posibilitatea să se informeze din revistele şi din buletinele de specialitate care apar în limbi străine.

Prof. TRAIAN CRISTEA
Liceul agro-industrial din Rîmnicu-Sărat, judeţul Buzău

Educaţia elevilor în spiritul concepţiei revoluţionare materialist-dialectice a partidului nostru

Continuăm, în acest număr, dezbaterea privind pregătirea politico-ideologică a elevilor în procesul de învăţămînt. Constituind o acţiune hotărîtoare în construcţia personalităţii comuniste, această activitate angajează şi preocupă toate cadrele didactice, organizaţiile de tineret, familia, elevii înşişi.

Dezbaterea cu aceeaşi temă, pe care am publicat-o în numărul precedent, a stîrnit largi ecouri, fiind studiată şi analizată amplu de cititorii noştri, fapt relevat în numeroasele scrisori pe care le-am primit la redacţie. În articolele trimise, colegii noştri îşi exprimă punctele de vedere, relatează experienţa dobîndită în predare, afirmînd, şi cu acest prilej, necesitatea abordării cu responsabilitate şi exigenţă, cu un înalt spirit revoluţionar, a acestei laturi esenţiale în pregătirea şi formarea elevilor, promovînd convingerea că educarea elevilor în spiritul concepţiei revoluţionare materialist-dialectice a partidului nostru exprimă preocuparea maximă, de prim ordin a educatorilor, învăţătorilor şi profesorilor din toate instituţiile şcolare.

Consemnăm, de asemenea, în aceste pagini, rezultatele unui sondaj efectuat în rîndul elevilor, beneficiarii nemijlociţi ai activităţii noastre la catedră, sondaj care reflectă hotărîrea şi responsabilitatea cu care se pregăteşte tineretul nostru pentru muncă şi viaţă, precum şi aspectele care s-au desprins cu prilejul unei dezbateri organizate în judeţul Bistriţa-Năsăud în colaborare cu inspectoratul şcolar.

O primă cerinţă: integrarea documentelor de partid în lecţii

Integrarea documentelor de partid în lecţii contribuie la educarea politico-ideologică a elevilor, la însuşirea prevederilor Programului partidului care trebuie să se transforme în programul propriu de muncă şi conduită al fiecărui educator.

Desigur, predarea tuturor disciplinelor şcolare ne oferă prilejul de a integra documentele de partid, dar căile şi modalităţile de integrare trebuie căutate şi în stilul de muncă al educatorului, pentru a evita alăturările forţate de idei, afirmaţiile nedemonstrate. Pentru ca introducerea documentelor de partid în lecţii să devină cît mai firească, lecţiile noastre trebuie să fie în permanentă actualitate, iar selectarea şi ordonarea problemelor să se facă ţinînd seama şi de nivelul de pregătire al elevilor.

La realizarea cu succes a integrării documentelor de partid în lecţii, contribuie alegerea unor procedee cît mai variate, precum şi găsirea unor fapte şi argumente concrete. De pildă, pentru a arăta grija pe care o poartă partidul şi statul nostru oamenilor muncii, la lecţiile „O viaţă nouă", „Oraşul" am valorificat şi cunoştinţele elevilor dobîndite cu prilejul vizitelor, al drumeţiilor, cît şi mica lor experienţă de viaţă (unii elevi au cunoscut localul vechii grădiniţe, al şcolii, au trăit în case bătrîneşti, în locul cărora s-au ridicat astăzi clădiri moderne).

Bazîndu-mă pe aceste exemple concrete, care au o mare influenţă educativă asupra copiilor, am explicat, la nivelul lor de înţelegere, sarcinile ce se desprind din Programul partidului pentru ridicarea continuă a nivelului de trai, pentru înfrumuseţarea oraşelor şi satelor patriei.

Acesta este numai un exemplu din multitudinea activităţilor ce ni le oferă fiecare lecţie care, amplificate cu activităţile extradidactice, contribuie la educarea politico-ideologică a elevilor. Am constatat că predarea în spiritul documentelor de partid la toate clasele (dar în special la clasele mici) făcută în mod simplu, clar, realist, poate conferi lecţiilor noastre multiple valenţe formative.

Inv. ELENA ŞTIURCA
Şcoala generală din Săveni, judeţul Botoşani

Dragostea de patrie, obiectiv esenţial în predarea istoriei

Se ştie că, în primii ani de şcoală, gîndirea copilului are un pronunţat caracter intuitiv, dar, pe parcurs, odată cu înaintarea copilului în vîrstă şi sub influenţa procesului de învăţămînt, pe măsura îmbogăţirii şi generalizării reprezentărilor, a cunoştinţelor, noţiunile se precizează, oglindind tot mai exact însuşirile esenţiale ale lucrurilor, se dezvoltă treptat gîndirea noţională, abstractă. Predarea cunoştinţelor de istorie se amplifică de la clasă la clasă. De la legendele şi povestirile istorice din clasele a II-a şi a III-a, se trece în clasa a IV-a la prezentarea evenimentelor istorice în mod cronologic, sistematic şi organizat, obişnuindu-i astfel pe elevi să înţeleagă fenomenele istorice în desfăşurarea lor dialectică, creîndu-le astfel terenul aperceptiv pentru înţelegerea şi asimilarea cunoştinţelor de istorie universală din clasa a V-a.

De menţionat că predarea istoriei la clasa a IV-a e în strînsă legătură cu studiul geografiei fizice şi economice de la această clasă.

În lumina Congresului al XI-lea al P.C.R. şi a documentelor de partid, care pun un accent deosebit pe adîncirea procesului educativ, pe dezvoltarea unui învăţămînt formativ, predarea istoriei în şcoală capătă o mai mare importanţă şi ea nu poate fi făcută fragmentar, sub formă de legende, lecturi istorice într-un manual unic de română-istorie.

Istoria este un obiect îndrăgit şi iubit mult de elevi. Datorită vîrstei lor, fondului sufletesc emotiv, ei sînt receptivi la fenomenele istorice. La terminarea ciclului primar, pe lîngă stăpînirea unor elemente de cultură generală, elevul trebuie să cunoască chipul patriei cu cîmpiile, dealurile, munţii, plaiurile, apele, cerul ei albastru, bogăţiile ei materiale şi spirituale, pe care le-au creat şi valorificat generaţii de-a rîndul, luptele, frămîntările, istoria eroică a poporului român pentru păstrarea fiinţei sale naţionale şi crearea României socialiste de astăzi.

Inv. MIHAIL SPIRIDONICA
Şcoala generală nr. 10, din oraşul Gh. Gheorghiu-Dej

Concepţia ateist-ştiinţifică

Formarea concepţiei ateist-ştiinţifice la elevi, înglobează activ toate cunoştinţele dobîndite la toate obiectele de învăţămînt cu care să opereze în viaţă, să-şi explice şi să înţeleagă, prin convingeri materialiste, determinismul şi cauzalitatea societăţii şi naturii.

Din toate acestea rezultă şi faptul important că formarea concepţiei ateist-ştiinţifice despre lume şi viaţă nu se realizează numai la unele obiecte de învăţămînt, ci la toate obiectele, printr-o concxiune, care este determinată de însăşi unitatea adevărurilor ştiinţifice.

Cincinalul revoluţiei tehnico-ştiinţifice este, aşa cum sublinia tovarăşul Nicolae Ceauşescu, cincinalul afirmării celor mai noi cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii, cincinalul trecerii de la mecanic la automatizat şi programat. Or, nu putem realiza acest lucru pînă cînd nu avem convingeri materialiste despre lume şi viaţă.

Încă din clasele primare şi chiar din grădiniţă se pot forma la elevi convingeri materialiste de bază, convingeri a căror eficienţă şi valoare se conturează în celelalte forme de învăţămînt, prin lecţiile curente ţinute cu elevii, prin activităţile pionereşti, prin întîlnirile şi discuţiile purtate cu elevii în diferite ocazii.

Educarea convingerilor ateist-ştiinţifice ale elevilor ne conduce spre găsirea unor căi şi mijloace, care trebuie inserate în activitatea noastră de educator, atît la clasă, cît şi în afara clasei, spre găsirea unei metodologii adecvate pentru fiecare treaptă de învăţămînt.

Omul societăţii noastre socialiste trebuie să fie rezultatul firesc al activităţii noastre, să poată să se integreze organic şi efectiv în rîndul unei societăţi unde adevărul ştiinţific se afirmă tot mai pregnant.

Numai aşa educatorul comunist poate spune că s-a achitat de una din sarcinile cu rol primordial în procesul instructiv-educativ, de formare a omului nou, cu o conştiinţă înaintată.

Inv. IULIAN BADEA
Şcoala generală din Idiciu, judeţulUreş

Cabinetul de ştiinţe sociale

Prin cabinetul de ştiinţe sociale polarizăm întreaga activitate politico-ideologică din şcoală, contribuim cît mai substanţial la opera complexă de educaţie comunistă a elevilor (şi nu numai a acestora). În cabinet cuprindem, în primul rînd, învăţămîntul politic — pentru elevi şi cadre didactice — dar, de asemenea, activităţi de educaţie etică, estetică, patriotică, precum şi cultură generală.

În şcoala unde lucrez, un astfel de program de activităţi, în cabinet, elaborat cu sprijinul colectivului de conducere al cabinetului de ştiinţe sociale, a fost aprobat de organizaţia de partid a şcolii. În prezent, sub îndrumarea Biroului organizaţiei de bază P.C.R., acest program se aplică în practică şi dă rezultate bune. El răspunde unor necesităţi reale din şcoala noastră şi, ca atare, va fi realizat întocmai. Nu de mult, aici s-a organizat acţiunea de educaţie ateist-ştiinţifică sub titlul „Ce ştim despre «minuni» şi cum le putem explica astăzi", în cadrul căreia, pornind de la vizionarea unor filme privind evoluţia pămîntului şi mişcarea de rotaţie a acestuia, s-au purtat adevărate dezbateri ştiinţifice pe marginea întrebărilor puse de elevi „brigăzii" formate din profesori de fizică, chimie, biologie şi ştiinţe sociale.

În programul de activităţi sînt prevăzute, de asemenea, acţiuni de educare patriotică, ca, de pildă, cea cu tema „Patrie, leagăn de cintec" — organizată cu ajutorul profesorilor de limba şi literatura română — de educare etică şi estetică etc., toate pornind de la proiecţii, de la cazuri concrete şi urmărind mobilizarea tuturor elevilor la o participare cît mai activă.

Un astfel de program se dovedeşte util pentru direcţionarea activităţii cabinetului în care ponderea cea mai mare revine desigur orelor de curs — desfăşurate numai în cabinet unde se află mijloacele didactice necesare — de meditaţii, de consultaţii etc., toate înscrise într-un orar pe zile şi ore, afişat la loc vizibil, într-o rubrică a gazetei de perete din cabinetul nostru de ştiinţe sociale.

Prof. GHEORGHE NUŢU
Liceul industrial de construcţii din Alexandria

Pe prima treaptă a educaţiei

Educaţia moral-politică şi patriotică constituie un proces de o extremă complexitate, dar, fără îndoială, sub aspectul educaţiei ideologice — evident în forme şi cu procedee accesibile vîrstei preşcolare — noi, educatoarele, sîntem datoare să dezvoltăm permanent capacitatea de a vedea, de a simţi, de a înţelege şi evalua, de a elabora aprecieri şi dezaprobări care, mai tîrziu, la vîrsta şcolară, să poată deveni judecăţi de valoare.

În munca desfăşurată cu grupa de copii m-am oprit mai puţin la formarea de noţiuni cu grad de generalizare şi abstractizare cum ar fi patria, patriot, patriotism pentru că preşcolarii le reproduc mecanic, şi m-am axat, în special, pe formarea de deprinderi, pe acţiuni ale copiilor, pe socializarea lor.

O floare adusă cu multă grijă la colţul patriotic face momentul patriotic organizat la începutul zilei mult mai emoţionant şi mai deplin trăit de copii.

Ca să realizez educaţia moral-politică şi patriotică a preşcolarilor prin fapte, prin acţiuni, prin cunoaşterea pe viu a tot ce se întîmplă în jurul lor, am urmărit ca singuri să vadă, să constate cum se construieşte, cum se munceşte, cum se realizează toate bunurile de care se bucură.

Am participat astfel şi noi, alături de şcolari şi pionieri, la munca patriotică pentru înfrumuseţarea oraşului, întreţinerea parcurilor şi zonelor verzi, a grădinii de flori şi legume, a grădiniţei. Aceasta le-a creat o mare satisfacţie şi dorinţa de a lucra mai frumos şi mai bine.

Am considerat întotdeauna că o vizită la o uzină, de pildă, bine pregătită şi desfăşurată în mod serios contează mult mai mult decît vorbele, oricît de meşteşugit ar fi spuse.

Ca urmare, am realizat permanent o largă deschidere a grădiniţei spre viaţa oraşului şi am vizitat instituţii şi întreprinderi, dînd fiecărei vizite o notă de lucru, de observare, de instruire, de respect şi admiraţie pentru cei ce muncesc.

Astfel, după o vizită la unitatea CEC, în săptămîna economiilor, pe lîngă cunoştinţele primite în legătură cu importanţa economiilor, mulţi copii au devenit depunători pe foi de economie, strîngînd cu grijă bănuţii primiţi pentru dulciuri; o vizită la Fabrica mixtă de industrie locală, secţia de artizanat, i-a făcut să privească cu nespusă admiraţie frumuseţile ieşite din mîinile harnice ale artizanilor dorneni. O alta, la unitatea militară de pompieri, unde li s-a făcut o demonstraţie de felul cum se stinge un incendiu, a înlocuit zece acţiuni întreprinse de noi pentru a-i determina să nu se joace cu focul. I-am văzut aici cu ochii mari, plini de admiraţie în faţa unui panou cu eroi în lupta cu flăcările.

De asemenea, o vizită la gară în ziua C.F.R.-iştilor, o alta la bibliotecă şi librărie în luna cărţii, sînt doar cîteva din acţiunile emoţionante care nu se uită, nu se şterg uşor şi din care copiii au avut de cîştigat.

Astfel de acţiuni, menite să familiarizeze copiii cu viaţa socială, să le facă cunoscute evenimentele mai importante din viaţa poporului, a oraşului, a grădiniţei, a familiei şi chiar din viaţa lor, întîlnim la tot pasul. Important este să nu trecem peste ele cu indiferenţă.

Convingerile noastre, personalitatea noastră trebuie să contribuie la educarea moral-politică şi patriotică a copiilor ce ne sînt încredinţaţi.

Fără îndoială că pentru aceasta trebuie să studiem, să fim zilnic la curent cu toate evenimentele, să fim pe deplin edificate asupra importanţei acestei munci pentru a putea pune o piatră solidă la temelia viitoarei personalităţi a copiilor.

Educatoare MARIA ŞERBAN
Grădiniţa nr. 3 din Vatra Dornei

Material documentar realizat de elevi

În afară de mijloacele clasice şi de cele moderne propuse şi difuzate de Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului pentru dotarea cabinetelor de ştiinţe sociale, folosirea lor la lecţii şi în studiu, este posibilă realizarea unor mijloace de învăţămînt de către profesor sau de către elevi sub îndrumarea profesorului. Prin specificul lor, la ştiinţele sociale, un rol important îl deţin lectura, informarea şi documentarea. Astfel, în anul acesta şcolar, ca de altfel şi în anii precedenţi, am întocmit bibliografie generală şi specială pentru lecţiile de cunoştinţe social-politice, lecţiile de filozofie, cercul de ştiinţe sociale al elevilor, un mic documentar general cuprinzînd fapte de viaţă, date, desprinse din presa zilnică sau reviste. Aceste fapte îmi îmbogăţesc baza de exemplificare şi analize la lecţii, îmi permit să realizez mici studii de caz. Documentarele tematice ca: „Societate, stat, politică în România socialistă", „20 de ani de la primirea României în O.N.U.", „Consiliile populare", „Ateism ştiinţific" („Anticazanie") ş.a., desprinse din presa curentă, sînt folosite cu succes la lecţiile adecvate.

Astfel de mici documentare au alcătuit şi alcătuiesc şi elevii cu preocupări deosebite în acest domeniu. Eficienţa acestei activităţi constă în faptul că îi determină pe elevi să caute date, pe care le clasifică şi le organizează pe lecţii. Odată cu aceste operaţii elevul capătă deprinderea de a citi presa, de a se informa, de a învăţa, de a aplica cunoştinţele la viaţa socială. Individualizînd activitatea didactică prin aceste mijloace, formăm şi însemnate deprinderi de muncă intelectuală. Un alt mijloc de pregătire pentru lecţie îl constituie colecţionarea de micro-planşe, scheme, grafice, schiţe sau planuri de lecţii. Cu elevii de la cerc am alcătuit o mapă care conţine fotografii, portrete morale şi intelectuale ale filozofilor studiaţi. Pentru fiecare filozof sau gînditor s-a ales cel puţin un citat semnificativ de comentat, interpretat şi fixat.

Prof. VALDEMAR POPA
Liceul „Matei Basarab" din Bucureşti

„CE ÎNŢELEG PRIN PREGĂTIREA MEA POLITICO-IDEOLOGICĂ"

Semnificaţia unui sondaj

Am cerut unor adolescenţi, elevi în anul III la Liceul „Al. I. Cuza" din Focşani şi Liceul „C. Brediceanu" din Lugoj, să răspundă la întrebarea **„Ce înţeleg prin pregătirea mea politico-ideologică ?"**

Venită la sfîrşitul unor obişnuite ore de curs, întrebarea aceasta i-a deconcertat pe moment. Nu era nici din chimie, nici din fizică sau matematică, nu se referea nici la opera unui scriitor sau la istoria unui popor, nici la preocupările lor extraşcolare. Ieşea oarecum din perimetrul lor cotidian, depăşea obişnuitele puncte de referinţă. „Această întrebare nu mi s-a pus de către nimeni pînă acum şi nici eu nu mi-am pus-o", mărturiseşte sincer Ionel Costea din Focşani.

Cele cîteva zeci de file de extemporal cu care ne-am întors, eu, de la Focşani şi colegul meu, Dragomir Magdin, de la [illegible] dovedesc că este bine, este necesar cît mai des elevilor noştri [illegible] întrebări (nu numai ca cele raportate direct la o lecţie sau la un obiect anume) pentru că ei le aşteaptă de la noi, simt nevoia acută de comunicare a gîndurilor, trăirilor şi frămîntărilor lor, vor aprobarea sau dezaprobarea noastră, au nevoie de judecăţile noastre care poartă ascendentul experienţei, al maturităţii, sînt imparţiale. În cîteva minute, după clipe de adîncă meditaţie, în fraze laconice, lapidare, sau mai ample, mai argumentate, fiecare elev a răspuns acestei grave întrebări cu toată sinceritatea, maturitatea şi responsabilitatea acestei generoase vîrste. Luat în parte, fiecare răspuns se constituie ca un răspuns la propriile confruntări cu viaţa, cu complexitatea fenomenelor sale.

Ne-au plăcut, ne-au încîntat foarte multe din răspunsurile elevilor şi dorinţa noastră ar fi fost ca toate să poată fi reproduse integral. Ne-am rezumat doar la cîteva şi acestea prezentate doar fragmentar.

O direcţie unică: politica partidului

„Dacă pregătirea mea politico-ideologică ar fi terminată m-aş considera un om pe deplin format. A mă pregăti politic, a cunoaşte şi a-mi însuşi ideologia şi politica partidului nostru este echivalent cu însăşi raţiunea noastră de a exista". **(Dupont Alexandru Dănuţ — Focşani).**

„O bună pregătire politico-ideologică mă ajută să pot sprijini, din toate puterile, politica partidului" **(Eleonard Popa — Focşani).**

„Înţeleg prin pregătirea mea politico-ideologică necesitatea de a mă ridica la nivelul înţelegerii sarcinilor trasate de partid astfel încît să slujesc interesele poporului" **(Ionel Costea. — Focşani).**

„Prin pregătirea politico-ideologică înţeleg un om capabil să facă faţă cerinţelor societăţii, să fie cinstit, curajos. Eu doresc să fiu un om model atît la locul meu de muncă, precum şi în societate, să-mi ajut colegii, dar să le şi spun drept în faţă cînd greşesc" **(Stela Munteanu — Lugoj).**

„Pregătirea ideologică mă ajută să înţeleg marile evenimente care au loc în societatea noastră, să ne explicăm aceste evenimente, şi cunoaşterea lor încă de pe băncile şcolii are un rol deosebit de important în formarea noastră ca oameni ai acestei societăţi, ca buni comunişti" **(Profiriu Paula — Focşani).**

„Prin pregătirea mea politico-ideologică înţeleg să mă pregătesc pentru viaţă, pentru a trăi şi munci în chip comunist" **(Adrian Werner Stancovici — Lugoj).**

Sînt fiu al patriei mele

„Pregătirea politico-ideologică are pentru mine o semnificaţie patriotică" **(Diniţă Antoaneta — Focşani).**

„Prin pregătirea mea politico-ideologică înţeleg, în primul rînd, «terasamentul» conştiinţei mele. Ea mă ajută să înţeleg lupta de veacuri a poporului meu pentru independenţă şi unitate naţională, să înţeleg care este locul meu în producţie şi în viaţă, cum va trebui să acţionez pentru dezvoltarea patriei mele" **(Mugur Sonea — Focşani).**

„Să mă ridic la nivelul cerinţelor epocii şi societăţii noastre, printr-un înalt spirit revoluţionar pentru a duce mai departe munca şi aspiraţiile strămoşilor noştri pentru făurirea unei vieţi mai bune, pentru dezvoltare şi progres" **(Boczki Magda — Lugoj).**

„Prin pregătirea politico-ideologică am cunoscut evoluţia gîndirii filozofice româneşti şi am ajuns să preţuiesc filozofia marxistă, singura ce reflectă viaţa în mod real în totalitatea ei" **(Olteanu Valentin — Focşani).**

„Această pregătire are rolul de a ridica conştiinţa : mă pregăteşte să-mi ocup locul în societate, să pot face faţă condiţiilor social-istorice în care trăiesc şi în care voi munci, completează educaţia dată de părinţi" **(Veiner Gizela — Lugoj).**

Pregătire complexă, multilaterală

„Mă pregătesc politic şi ideologic pentru ca să înţeleg sensul vieţii noastre noi, să deosebesc ceea ce este frumos, bun, drept de ceea ce este urît, retrograd" **(Anişoara Petrache — Focşani).**

„Pregătirea politico-ideologică se oglindeşte în viaţa fiecărui individ, în felul său de a gîndi, de a acţiona". **(Zgîrcea Mihaela — Focşani).**

„Înţeleg participarea mea activă la orele de curs care ţin de dezvoltarea cunoştinţelor mele politico-ideologice, de asemenea să privesc cu seriozitate pregătirea ideologică şi politică în cadrul acţiunilor organizaţiei U.T.C." **(Saupe Ludwig — Lugoj).**

Iniţiativă şi muncă

„Toate lecţiile, tot ce fac la şcoală mă pregătesc din punct de vedere politic şi ideologic" **(Maria Popovici — Lugoj).**

„Pregătirea politico-ideologică dă un scop, o motivaţie participării active la viaţa socială. Prin ea fiecare individ îşi poate contura personalitatea, se poate afirma în viaţă" **(Chirescu Ada — Focşani).**

„Prin pregătirea mea politico-ideologică înţeleg pregătirea mea ca elev, ca utecist şi viitor comunist ; totodată pentru mine reprezintă şi un factor ce m-a influenţat în opţiunea mea profesională pentru viitor" **(Teodorof Mircea — Lugoj).**

Am putea continua cu multe asemenea răspunsuri pentru că în fiecare se condensează o concepţie, o atitudine în faţa vieţii, a muncii, în faţa rostului, a rolului fiecărui tînăr în societate, în colectivitatea în care trăieşte şi învaţă acum sau va trăi şi munci în viitor. Ceea ce se desprinde şi străbate din mărea majoritate a răspunsurilor este faptul că pregătirea politico-ideologică temeinică este indispensabilă la orice vîrstă. Că ea începe pe băncile şcolii şi se realizează prin fiecare obiect, prin fiecare acţiune şcolară şi extraşcolară, prin exemplul şi contribuţia fiecărui profesor, prin climatul familial („Aş dori să semăn tatălui meu, care, sînt sigur, este un adevărat comunist" — scrie **Tudor Sandu** — Lugoj), prin lectura zilnică a presei („Simt nevoia cîteva minute pe zi, să mă aşez la masă în faţa cîtorva ziare şi reviste şi să le citesc. Sînt orele în care mă gîndesc la lumea asta mare, cu toate problemele care o frămîntă, la noi, tinerii, la viaţa noastră" — **Elisabeta Ţăranu** — Lugoj). Că această pregătire este un sumum al tuturor achiziţiilor, din fizică, chimie, română, ştiinţe sociale, tot ce dau şcoala, organizaţiile de tineret într-un tot sintetic, integrator. Demn de consemnat este, de asemenea, faptul că la această vîrstă elevii sînt angajaţi în marea activitate colectivă, participanţi activi la viaţa socială, la înfăptuirea politicii partidului nostru. Acum, prin atitudinea lor faţă de învăţătură, faţă de şcoală, locul lor de muncă, apoi prin activitatea în producţie, dau măsura pregătirii lor politice şi ideologice, a responsabilităţii lor, a virtuţilor lor morale. Fiecare răspuns defineşte de fapt profilul moral al tineretului nostru pe care şcoala, dascălii săi îl formează, îl cizelează pentru a făuri chipul comunistului de mîine, comunistul de omenie. De aceea s-ar cuveni ca fiecare din aceste răspunsuri să poarte undeva, într-un colţ şi semnătura profesorilor, a diriginţilor. Chiar şi acele răspunsuri — foarte puţine — ai căror semnatari nu au înţeles încă rolul important al pregătirii politico-ideologice temeinice, rezumînd-o doar la pregătirea lecţiilor de ştiinţe sociale, la participarea la şedinţele de organizaţie sau la învăţămîntul politic U.T.C. Aceasta, deoarece pe undeva, de aceste însuşiri în pregătirea elevilor tot profesorul răspunde. Pentru că de fapt fiecare cuvînt, fiecare gînd din aceste răspunsuri poartă pecetea personalităţii, forţei exemplului profesorului, fiecare este rodul sutelor de clipe, de ore dăruite ani de-a rîndul acestor şcolari aflaţi acum în pragul vieţii.

MONICA ROBEA

Dezbatere în judeţul Bistriţa-Năsăud

A gîndi şi a acţiona politic

Am constatat, atît din vizitele pe care le-am făcut în şcoli din judeţul Bistriţa-Năsăud (Şcoala generală din comuna Maieru, Liceul real-umanist „Liviu Rebreanu" din Bistriţa, Liceul real-umanist „George Coşbuc" din [illegible] şi Liceul real-umanist din Beclean), precum şi dezbaterea organizată de redacţie, împreună cu inspectoratul şcolar judeţean, preocuparea profesorilor de a transmite, prin predarea ştiinţelor sociale în special, dar şi a altor discipline, cunoştinţe clare, politico-ideologice, stăruind asupra contribuţiei partidului nostru la îmbogăţirea teoriei marxist-leniniste.

Explicarea şi aprofundarea noţiunilor social-politice

În asistenţele făcute, împreună cu inspectorul pentru specialitatea „Ştiinţe sociale", am încercat satisfacţia de a asculta în dialogul profesor-elev, idei expuse cu claritate, convingeri formulate cu conciziune şi căldură şi, mai ales, o strălucită evidenţiere din partea elevilor, a semnificaţiilor politicii partidului nostru. În acest context, chiar şi un singur elev care, de pildă, nu avea îndeajuns de clară noţiunea de „mase populare", pune în discuţie numeroase aspecte ale procesului instructiv-educativ. Acest elev, la care mă refer, ne-a dat următoarea definiţie : „mase populare, adică ţărănime, proletariat (în Evul mediu !) şi... oameni de ştiinţă". Împrejurarea ne-a convins, încă o-dată, că, dacă noţiunea n-a fost înţeleasă, — curent spus, dacă „n-ai noţiunea" — informaţia nu poate fi preluată şi asimilată în condiţii corespunzătoare.

Se poate, aşadar, ridica în discuţie lipsa de preocupare a unor profesori pentru verificarea şi, pentru că este nevoie, explicarea unor noţiuni de bază social-politice, ca şi „amînarea" explicării altora, cu justificările : „E o problemă foarte delicată", „Probabil, voi nu sesizaţi nişte lucruri", „Veţi înţelege asta, mai tîrziu, cînd veţi învăţa la filozofie..." Am pus, deci, în discuţie, în cadrul dezbaterii organizate împreună cu inspectoratul şcolar cîteva aspecte privind atenţia acordată (sau neacordată) explicării noţiunilor social-politice.

O primă constatare, supusă discuţiei : unii profesori nu explică noţiunile pentru că „nu bănuiesc" că ele nu ar fi fost, pînă acum, explicate de către ceilalţi colegi. Nu verifică înţelegerea noţiunilor şi le folosesc. Elevii iau noţiune şi le reproduc. Alţi profesori consideră, probabil, că e de datoria profesorului de limba română „să dezvolte vocabularul", că „nu e timp şi pentru asta la oră".

Participanţii la discuţii au fost de acord cu nevoia de a verifica periodic şi sistematic nivelul însuşirii de către elevi a noţiunilor politico-ideologice fundamentale şi au propus unele modalităţi de verificare. Printre acestea, aplicarea testelor sau completarea unor chestionare la nivelul anilor de studiu (prof. **Marica Luca**, Liceul „Andrei Mureşanu" din Bistriţa). Dar, oare nu sînt prea multe testele la care supunem elevii de-a lungul şcolarizării ? „Preferăm testelor, discuţiile libere, deschise, schimburile de opinii cu profesorii noştri" **(Dana Cleopatra Lorinţiu**, elevă în anul IV, secretara Comitetului U.T.C. al Liceului „Liviu Rebreanu").

Întrucît, aşa cum arăta prof. **Leon Hogiu**, inspector şcolar general, elevii nu primesc noţiuni şi cunoştinţe social-politice numai de la profesori, în cadrul lecţiei, ci — trăind într-un mediu social-cultural — toate activităţile social-culturale, presa scrisă şi vorbită, cartea social-politică au o reală contribuţie asupra formării noţiunilor, cadrele didactice sînt datoare să coreleze aceste surse şi, în dialogurile cu elevii, să verifice şi să clarifice sensul noţiunilor, să creeze posibilităţi de nuanţare a acestora. **Proba deplinei stăpîniri a sensului o oferă contextul, modul de a opera, al elevului, cu noţiunea.**

De la noţiuni şi cunoştinţe politico-ideologice clare, la un mod de a gîndi politic

Profesorul **Ioan Ilieş**, inspector pentru specialitatea limba şi literatura română, a invocat exemplul profesorului Sever Ursa, de la Şcoala generală din comuna Maieru, care explicase, într-o oră de dirigenţie, noţiunea mai largă de „patriotism", şi prin aceea de „apărare a patriei", pornind de la o emisiune de televiziune, „De strajă patriei". Din dezbatere, a reieşit că sînt necesare anumite exerciţii (de tipul : „Comparaţi noţiunile : proletariat-clasă muncitoare, cultură-civilizaţie etc.") şi chiar unele lecţii de recapitulare de tip noţional (prof. **Ioan Botiş**, Liceul de construcţii din Bistriţa). Admiţînd că noţiunile, conceptele nu aparţin cu stricteţe anumitor discipline, de ele uzindu-se în mai multe domenii, participanţii la dezbatere au conchis că **la explicarea, clarificarea şi verificarea lor sînt chemate să contribuie toate cadrele didactice.**

Credem că nu este deloc justificată teama unor profesori de a „repeta" explicarea conceptelor social-politice, cînd, de fapt, aşa cum preciza prof. **Constantin Treabă**, inspector pentru specialitatea ştiinţe sociale, nu e vorba de o simplă repetare, ci de o reluare, de la un an la altul şi de la o disciplină la alta, reluarea avînd o semnificaţie de continuă adîncire şi nuanţare a noţiunilor. Şi, fără noţiuni politico-ideologice **clare**, nu se pot transmite cunoştinţe politico-ideologice **clare** ; a gîndi — spre exemplu — ideea politică a superorităţii democraţiei socialiste faţă de cea burgheză şi a fi convins de justeţea ideii presupune mai întîi a fi pătruns înţelesul deplin, clar, exact al noţiunii de democraţie.

Întrebat cum apreciază eficienţa muncii politico-educative în şcoala pe care o conduce, directorul Liceului pedagogic din Năsăud, profesorul **Grigore Marţian**, mi-a răspuns : „Pornind de la premisa că fiecare absolvent al liceului pedagogic va fi un propagandist al politicii partidului în viaţa satelor, îi antrenăm pe elevi în felurite activităţi cultural-educative şi dezbateri cu caracter politic, în lectura şi comentarea presei, în studiul susţinut şi aprofundat al documentelor de partid".

Educatori devotaţi şi bine pregătiţi pentru a face educaţie

Prin caracterul ştiinţific al cunoştinţelor pe care elevii le asimilează, la fiecare obiect de învăţămînt, prin formarea deprinderii de a interpreta datele realităţii, procesul instructiv-educativ contribuie, în totalitatea sa, la formarea concepţiei materialist-dialectice, a unui mod de a gîndi dialectic.

Într-o lecţie de fizică, la anul II A, Liceul din Beclean, am urmărit preocuparea profesorului de a-i face pe elevi să înţeleagă suportul filozofic al legilor fizicii, de a-i îndemna să „cerceteze" („Astfel combat, indirect, dogma religioasă care afirmă : «crede şi nu cerceta !»" — ne-a spus profesorul **Nagy Zoltan**, autorul lecţiei).

Elevii completau, în răspunsurile lor, cunoştinţele dobîndite la lecţie, cu informaţii privind aplicaţiile în producţie ale fenomenelor şi legilor studiate, privind dezvoltarea industriei româneşti potrivit prevederilor Programului Partidului Comunist Român.

Dar, ce fel de concepţie ştiinţifică, materialist-dialectică poate forma elevilor săi un profesor care nutreşte convingeri mistice, pentru a nu ne mai întreba cum a fost posibil să ajungă la ele ? Pentru că la inspectoratul şcolar am aflat şi despre destituirea din învăţămînt, fiindcă nu-şi îndeplineau unele dintre îndatoririle elementare de serviciu, a cîtorva „educatori" de condiţie duplicitară, neliberaţi de convingeri religioase ; între aceştia, paradoxal, şi un profesor de ştiinţe sociale !

Se ştie că, pentru elevi, modelul comportamental îl constituie, de cele mai multe ori, educatorul, învăţătorul sau profesorul. Ce fel de modele ar fi putut sau ar putea să constituie pentru elevii lor, pentru generaţii de elevi neatinse de sentimente şi convingeri dăunătoare, aceşti educatori care nu-şi călăuzesc viaţa, atitudinile şi comportamentul după valorile morale comuniste, specifice societăţii în care trăim ?

În şcoli, sub ochii şi îndrumarea educatorilor, adesea după exemplul lor, încep să fie trăite valorile morale, se pun bazele conduitei. Mai bogată — în multe privinţe — în resurse educative decît familia, şcoala reprezintă, de fapt, preambulul vieţii sociale. Şi, aceasta, pentru că şcoala asigură, cu precădere, cunoştinţe care, depăşind scopul informativ, se constituie în modele operaţionalizabile de gîndire politică. Ele permit înţelegerea politicii partidului nostru şi interpretarea corectă a fenomenelor social-politice ale lumii contemporane, contribuie la formarea convingerilor politice, la însuşirea unui mod de a gîndi politic. Iar convingerile politice, modul de a gîndi politic se răsfrîng în comportamentul şcolar şi social al elevilor, în atitudinea acestora faţă de muncă.

DRAGOMIR MAGDIN

Pasiuni dirijate către activităţi social-utile

Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor a organizat, recent, în colaborare cu Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului, o consfătuire de lucru pe tema : „Probleme ale organizării şi conţinutului activităţii tehnico-aplicative pentru pionieri şi şcolari."

Au participat inspectori pentru activitatea tehnico-productivă a elevilor, reprezentanţi ai Institutului de cercetări pedagogice şi psihologice, conducători ai cercurilor tehnico-aplicative şi pionieri. În deschiderea consfătuirii au luat cuvîntul ing. Iuliu Furo, vicepreşedinte al C.N.O.P., şi prof. Ion Rizescu, director adjunct în Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului.

ORGANIZATORII

Prof. **Ion Rizescu**, director adjunct în Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului, a definit consfătuirea ca o expresie a conlucrării Ministerului Educaţiei şi Învăţămîntului cu organizaţiile de copii şi tineret, în acţiunea amplă şi continuă de perfecţionare a conţinutului învăţămîntului românesc. „Consfătuirea se înscrie în rîndul acţiunilor menite să contribuie la îmbunătăţirea actualului sistem de pregătire tehnico-practică a elevilor, care se încadrează în sarcina mare a şcolii, de a face, la toate nivelele, educaţia prin muncă şi pentru muncă a tineretului.

Este foarte important să nu se piardă din vedere faptul că, în pregătirea tehnico-practică a elevilor, comandamentele de ordin moral, educativ, rămîn diriguitoare. Acelaşi lucru se poate spune despre activitatea cercurilor pionereşti, care nu este numai de domeniul pionieriei, ci şi al şcolii, al învăţămîntului. Prin pregătirea tehnico-practică a elevilor se urmăreşte, nu acordarea unei calificări într-o profesie sau alta, ci formarea unor deprinderi necesare însuşirii unui grup de meserii. Preponderent este scopul educativ, acela de a dezvolta interesul şi dragostea elevilor faţă de munca productivă, respectul acestora faţă de producătorii bunurilor materiale. Prin activitatea cercurilor pionereşti tehnico-aplicative, se urmăreşte, de asemenea, dezvoltarea dorinţei copiilor de a face ceva util pentru societate, ceva util care să corespundă înclinaţiilor şi interesului acestora ; se întăresc preocupările şcolii de a dezvolta aptitudini, de a stimula creativitatea, inteligenţa şi cutezanţa tehnică a copiilor.

Dacă scopul educativ este acelaşi, pe de altă parte este necesară înlăturarea paralelismelor între activitatea desfăşurată la casele pionierilor şi aceea din atelierele şcolare, pentru a se evita monotonia, scăderea interesului copiilor".

Ing. **Iuliu Furo**, vicepreşedinte al Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor, a precizat că activitatea cercurilor tehnico-aplicative pionereşti se deosebeşte de pregătirea tehnico-productivă ca disciplină de învăţămînt prin aceea că, dacă la ora de atelier, elevii sînt obligaţi să efectueze ceea ce este înscris în planul de învăţămînt, cercurile sînt organizate prioritar pe baza opţiunii copiilor, în funcţie de dorinţele şi înclinaţiile, talentele lor. Desigur, se ţine seama în organizarea cercurilor şi de influenţa care se exercită asupra copiilor în perimetrul superior al şcolii generale, cînd se apropie de momentul orientării către un profil liceal sau altul. „Prin sistemul activităţilor pionereşti din cercuri, care nu se realizează în afara mediului şcolar, ci în cadrul şcolii, cu sprijinul şi participarea directă a cadrelor didactice, noi urmărim să particularizăm contribuţia organizaţiei de pionieri la însuşirea temeinică de către copii a cunoştinţelor dobîndite în şcoală, la aplicarea acestora în practică, la dezvoltarea creativităţii şi inventivităţii, a talentului în cazul copiilor dotaţi.

Interesul crescînd al copiilor faţă de ştiinţă şi tehnică rezultă din numărul sporit al cercurilor : 34 655 (1976) faţă de 1 100 (1970), ca şi din repartiţia acestora : din numărul total al cercurilor 23 813 sînt cercuri tehnico-aplicative, Concursul «Minitehnicus» şi-a îmbogăţit an de an palmaresul atestărilor internaţionale. Cîştigul cel mai mare nu îl constituie, desigur, cantitatea, ci calitatea lucrărilor executate. Unele dintre ele au fost brevetate ca, de exemplu, detectorul scurgerilor de gaze. Se vor înfiinţa, încă în acest an şcolar, noi cercuri tehnico-aplicative în unităţile industriale, şantiere de construcţii, C.A.P., I.A.S., I.M.A., precum şi în cadrul şcolilor profesionale, tehnice şi al liceelor de specialitate. Se preconizează ca pînă în anul 1978 să se realizeze în toate localităţile şi judeţele cuprinderea la activitatea cercurilor tehnico-aplicative şi ştiinţifice a cel puţin 60 la sută din numărul total al pionierilor şi şcolarilor, iar pînă la sfîrşitul cincinalului revoluţiei tehnico-ştiinţifice — anul 1980 — a 75 la sută".

PIONIERII

Rodica Vultur, elevă în clasa a VIII-a, Liceul „G. Coşbuc" din Cluj-Napoca, pionieră, locţiitoare a preşedintelui Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor, a insistat asupra cerinţei ca fiecare pionier — membru al vreunui cerc — să participe **voluntar** şi **conştient** la activitatea cercului, să înţeleagă rostul funcţionării cercului. „Şi aici trebuie adăugat că nu întotdeauna s-a ţinut seama, la înfiinţarea cercurilor, de specificul localităţii, încît mai poţi întîlni, să zicem, cerc tehnico-aplicativ profilat pe sticlărie, într-o localitate în care industria respectivă nu este reprezentată. În continuare, pe lîngă o adecvare a profilului la astfel de cerinţe, este necesară şi o diversificare a activităţilor din cercuri, respectîndu-se aptitudinile speciale, înclinaţiile, talentul, dar şi opinia pionierilor. Sînt convinsă că fetele ar putea fi atrase mai mult decît pînă acum, cu real succes, la activitatea cercurilor tehnico-aplicative de construcţii şi depănări radio, televiziune, telecomunicaţii, electrotehnică, electromecanică etc.".

Florin Gherman, elev în clasa a VII-a, Şcoala generală nr. 114, Bucureşti : „Fac parte dintr-un cerc de electrotehnică, a cărui activitate se desfăşoară atît de sporadic, încît pare că nici nu există, decît cu numele. La atelier, în cadrul pregătirii tehnico-practice, efectuăm alimentatoare didactice. Activităţile de cerc, dacă ar răspunde dorinţelor noastre, ne-ar putea dezvolta pasiunea şi ne-ar putea îmbogăţi cunoştinţele dobîndite la atelier".

Dan Şerban, elev în clasa a VIII-a Şcoala generală nr. 56 : „Activez la Casa pionierilor din sectorul 3, în cercul de electronică. Ducem lipsă, la cerc, de unele piese pentru electronişti, piese pe care le văd de mult timp în atelierul de la şcoală noastră, frumos rînduite în sertare, dar nefolosite. Dacă s-ar stabili o legătură între şcoală şi Casa pionierilor, am putea să folosim aceste piese la cerc, sau să deplasăm sediul cercului într-un atelier bine dotat, ca al şcolii noastre".

ÎNDRUMĂTORII

Profesor dr. **Petre Bărbulescu**, cercetător ştiinţific principal la Institutul de cercetări pedagogice şi psihologice, a făcut referiri la cele două „limbaje" pe care tematica consfătuirii le-a evidenţiat : al tehnicii şi cel psiho-pedagogic. Limbaje care s-au constituit pe baza dublului scop al activităţii cercurilor tehnico-aplicative : de a dezvolta aptitudini şi interese faţă de tehnică, gîndirea tehnică a copiilor, precum şi spiritul de independenţă creatoare, interesul pentru nou şi pentru latura „aplicativă" a tehnicii. Pionieriei îi este indispensabilă, a arătat vorbitorul, o largă deschidere către viitor, iar viitorul este al ştiinţei şi al tehnicii. Îndrumătorii activităţii din cercuri au, prin urmare, răspunderea de a dirija pasiunea către utilitate, către producţie, către viaţă.

Ing. **Nicolae Dinu**, inspector pentru activitatea tehnico-productivă a elevilor în cadrul Inspectoratului şcolar al municipiului Bucureşti, a atras atenţia asupra faptului că în coordonarea activităţii din cercurile pionierilor nu sînt suficiente „bunul simţ" şi pasiunea îndrumătorului, că este nevoie, pentru a „sensibiliza" elevii, pentru a le trezi şi dezvolta interesele, de o foarte bună pregătire psiho-pedagogică a acestuia. În acest sens, vorbitorul sugera ca perfecţionarea conducătorilor de cercuri să se facă prin Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor, cu mijloace specifice, adecvate, nu prin Centrul pentru perfecţionarea personalului didactic din învăţămîntul tehnic-profesional sau pe alte căi.

Prof. **Nicolae Dincă**, conducătorul cercului de electronică al Casei pionierilor din municipiul Bucureşti, a arătat că cercurile tehnico-aplicative ar avea mult de cîştigat de pe urma colaborării cu unităţile economice, aşa cum se procedează în cazul atelierelor şcolare. Ca şi maiştri-instructori, conducătorii cercurilor pionereşti ar trebui să fie la curent cu unele procese de producţie, în plus, ar decurge din această colaborare o mai bună aprovizionare cu materiale.

Prof. **Dimitrie Grama**, conducătorul cercului de radio al Şcolii generale din comuna Macea, judeţul Arad, a propus ca în programa universitară, a viitorilor profesori, să fie inclusă şi pregătirea pentru coordonarea activităţilor practice. O altă propunere : cercurile pionereşti din şcoli să fie dotate cu aparate universale de măsură.

Prof. **Vladimir Severin**, conducătorul cercului de radio al Şcolii generale din comuna Costuneni, judeţul Iaşi, a susţinut ideea că în cercurile din mediul rural elevii să fie învăţaţi să execute operaţii şi lucrări utile, ca repararea obiectelor electro-casnice, schimbarea unor piese în interiorul unor instalaţii şi aparate electrice, mai mult decît să fie atraşi în competiţie cu cercurile orăşeneşti, pentru care aprovizionarea cu materiale se face mai uşor.

Prof. **Ioan Rusnac**, conducătorul cercului de electrotehnică de la Liceul din Gătaia, judeţul Timiş, a propus redactarea unui ghid pentru membrii cercurilor, care să conţină desene, echivalanţe, abateri şi alte indicaţii sau repere utile.

ALEXANDRU TUDOR

PREŞCOLARII

„Nu mai vreau să merg la grădiniţă !"

Aflăm că, într-o zi însorită de primăvară, într-un parc din municipiul B., o educatoare a găsit, stînd cuminţi pe o bancă, doi preşcolari, dintre care unul din grupa mică, iar celălalt, cea mai mare, din grupa mijlocie. Iată ce declară preşcolarul din grupa mijlocie :

— Am întîrziat la grădiniţă... tovarăşa a spus că nu mă mai primeşte şi mămica mi-a spus să o aştept aici...

Iată ce declară şi cel mic tatălui său, anunţat de dispariţie (mamele sînt întotdeauna mai sensibile la asemenea „ştiri catastrofe") :

— Nu mai vreau să merg la grădiniţă !

— De ce ?

— Pentru că nu-mi place !

Avem convingerea că o semnificaţie educativă se poate desprinde chiar şi din această măruntă întîmplare, pentru a descoperi, încă o dată, un adevăr mai vechi, montessorian, care spune că dascălul ideal al adulţilor este copilul însuşi. Ponoasele unei educaţii insuficient gîndite sînt resimţite şi „trase" în primul rînd de copii ; ele se răsfrîng abia pe urmă în conştiinţa adulţilor, ca semnale de alarmă, ca avertismente ale greşelii sau ca simptome ale unor boli latente (ducînd pînă la capăt semnificaţiile diferenţei dintre medicina profilactică şi cea terapeutică !).

În jurul filozoficei întrebări — a fi sau a nu fi prezent în grădiniţă — putem să medităm, deci, şi asupra obligativităţii sau nonobligativităţii învăţămîntului preşcolar. Ştie toată lumea : învăţămîntul preşcolar nu e obligatoriu, *după cum ştim şi faptul că învăţămîntul preşcolar constituie una din căile cele mai eficiente de pregătire a copilului pentru o şcolarizare cu succes de la vîrsta de şase ani. De aceea, apare inadmisibil ca la grădiniţă — şi despre aceasta am mai scris — să sancţionezi, cu refuzul de a-l mai primi pe preşcolar, o întîrziere. Măsura de a nu primi copilul în grădiniţă pentru o întîrziere motivată este împotriva funcţiei sociale şi educative a grădiniţei, aceea de a oferi mamelor salariate un preţios ajutor educativ din partea unor cadre didactice care au chemare pentru învăţămîntul preşcolar. Nu sancţionăm o întîrziere prin trimiterea copilului acasă, ci stăruim, pe terenul nou al construirii spiritului de disciplină la preşcolar, în a colabora cu părinţii acestora spre a nu se produce nici o întîrziere nemotivată.*

La fel de eronat ar fi, în cazul pe care l-am relatat, adoptarea unor măsuri represive atunci cînd, fără îndoială, mediul grădiniţei n-a răspuns pe deplin intereselor afective ale unui copil venit prima dată la grădiniţă. Condiţionînd reuşita integrării copilului în colectivitatea preşcolară, de modernizarea relaţiei educator-preşcolar, vom găsi, însă, necesar să precizăm că a cultiva dorinţa de a veni la grădiniţă constituie, pentru educatoare, ca şi pentru părinţi, dealtfel, una din frumoasele şi certele modalităţi de a dezvolta printre cei de vîrstă preşcolară dragostea faţă de viitorul lăcaş al şcolii, motivaţia faţă de viitoarea condiţie de şcolar. *După cum orice mijloace aversive folosite în grădiniţă, oricît de nevinovate ni s-ar părea, sînt traumatizante pentru preşcolari şi pot să compromită, în mod ireversibil, motivaţia lor faţă de şcoală şi învăţătură.*

Pentru că — subliniem încă o dată — pentru a nu mai fi şocaţi de declaraţia din titlul acestei însemnări, e necesar să înţelegem că mijloacele aversive nu sînt compatibile cu climatul afectiv al educaţiei în grădiniţa.

DOINA STERESCU

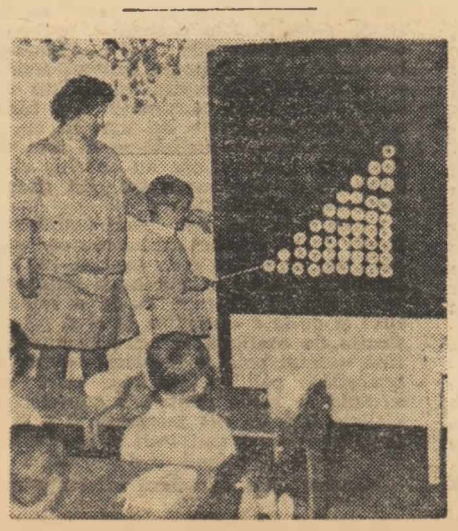

În dialog cu educatoarele

Inspectoratul şcolar al judeţului Buzău şi Casa corpului didactic au organizat o întîlnire a doi redactori de la „Revista de pedagogie", cu educatoarele din judeţ, în scopul dezbaterii unor probleme de conţinut ale culegerilor : „Perfecţionarea activităţii instructiv-educative în grădiniţă", „Educaţia intelectuală a copiilor preşcolari", „Copilul şi jocul", „De la grădiniţă la şcoală", volume editate în 1975 de revista amintită pentru învăţămîntul preşcolar.

Discuţiile au scos în evidenţă importanţa acestor culegeri în activităţile cu preşcolarii, făcîndu-se şi o serie de propuneri, între care : culegerile viitoare să apară pe tematici distincte, să abordeze chestiuni teoretice şi practic-aplicative.

Prof. GHEORGHE ANDREI,
metodist la Casa corpului didactic Buzău

Folosirea tablei cu multiple întrebuinţări la activităţile de reprezentări matematice (Grădiniţa nr 2 din Breaza, judeţul Prahova)

Conferinţa Uniunii Sindicatelor din Învăţămînt, Ştiinţă şi Cultură

În ziua de 27 martie 1976, în sala de festivităţi a Liceului „N. Bălcescu" din Capitală, s-au desfăşurat lucrările Conferinţei Uniunii Sindicatelor din Învăţămînt, Ştiinţă şi Cultură. S-a dezbătut, cu înaltă responsabilitate comunistă şi combativitate revoluţionară, activitatea desfăşurată de organele şi organizaţiile sindicale din ramurile respective, de Comitetul Uniunii, activitate care a contribuit la înfăptuirea hotărîrilor şi măsurilor adoptate de partid, pentru dezvoltarea învăţămîntului, ştiinţei şi culturii româneşti, factori de seamă în construirea societăţii socialiste multilateral dezvoltate. Darea de seamă, raportul Comisiei de cenzori, dezbaterile ample ce au avut loc au ilustrat felul în care organele şi organizaţiile de sindicat au mobilizat şi au fructificat iniţiativa şi experienţa învăţătorilor, profesorilor, oamenilor de artă şi cultură, pentru creşterea contribuţiei lor la educarea comunistă a tineretului, la ridicarea nivelului de cultură al întregului popor. Totodată, au fost formulate numeroase propuneri de îmbunătăţire a activităţii şi metodologiei muncii de sindicat pentru creşterea aportului organizaţiilor de sindicat la mobilizarea energiei constructiv-creatoare a maselor, a competenţei lucrătorilor din învăţămînt, ştiinţă şi artă, pentru ferma orientare comunistă, marxist-leninistă a fenomenelor de cultură.

În cuvîntul de încheiere tovarăşul **Constantin Mindreanu**, secretar al Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România, a apreciat activitatea vechiului Comitet al Uniunii, a tuturor organizaţiilor sindicale din învăţămînt, ştiinţă şi cultură şi a făcut recomandări pentru îmbunătăţirea muncii de mare răspundere social-politică pe care sînt chemate să o desfăşoare organizaţiile de sindicat, pentru sporirea aportului lor specific la cultivarea înaltelor virtuţi morale ale oamenilor, a răspunderii comuniste faţă de muncă, a spiritului de ordine şi disciplină ce trebuie să caracterizeze toate compartimentele vieţii cultural-artistice şi de învăţămînt.

În continuarea lucrărilor Conferinţei, au fost aleşi membrii noului Comitet al Uniunii, ai Comisiei de cenzori, delegaţii la Congresul U.G.S.R. şi au fost desemnaţi candidaţii pentru Consiliul Central al U.G.S.R.

Biroul Executiv al Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învăţămînt, Ştiinţă şi Cultură are următoarea componenţă : **preşedinte : Silvia Ilie; vicepreşedinţi : Constantin Stăiculescu, Petre Codreanu, Angela Ion ; secretar : Dobriţa Ţigăran ; membri : Nicolae Corjos, Iuliana Kolumban, Fulvia Tudoriţa-Marinescu, Raluca Delia-Mocanu, Virgil Moldovan, Ion D. Moraru, Maria Veronica Petraşcu, Rodica Tapalagă, Maria Şoneriu, Andrei Ţugulea.**

În încheierea lucrărilor Conferinţei s-a dat citire telegramei adresate Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarăşului **Nicolae Ceauşescu**, secretar general al P.C.R., în care lucrătorii din instituţiile de învăţămînt, ştiinţă şi cultură îşi afirmă şi cu acest prilej, hotărîrea lor de a contribui la continua îmbunătăţire a muncii de educare a tinerei generaţii şi a tuturor oamenilor muncii în spiritul exigenţelor societăţii socialiste româneşti.

„Vă asigurăm iubite tovarăşe **Nicolae Ceauşescu**, — se spune în telegramă — că vom face din fiecare unitate de învăţămînt, din fiecare instituţie de ştiinţă şi cultură nu numai o cetate de instrucţie şi educare, ci şi lăcaşuri de formare a unor oameni cu înalte virtuţi, în care patria să-şi pună nădejdi nebănuite, pentru realizarea visului de mîine al societăţii comuniste.

Vă asigurăm că toţi cei pe care îi reprezentăm sînt uniţi în jurul Partidului Comunist Român şi ne angajăm să acţionăm pentru înfăptuirea hotărîrilor Congresului al XI-lea al P.C.R., spre binele şi înălţarea patriei noastre socialiste".

Instruirea activului sindical

Pe baza indicaţiilor Consiliului Central al U.G.S.R., Biroul Executiv al Uniunii Sindicatelor din Învăţămînt, Ştiinţă şi Cultură, a organizat, în perioada 3—18 aprilie a.c., în cadrul Academiei „Ştefan Gheorghiu", cursul de pregătire a preşedinţilor nou aleşi ai comitetelor sindicatelor.

De asemenea, la Bucureşti şi la Braşov, a avut loc instruirea preşedinţilor comitetelor sindicatelor din . învăţămîntul primar, gimnazial şi liceal (cu durata de trei zile) şi a preşedinţilor comitetului sindicatelor din învăţămîntul superior (cu durata de două zile).

În cadrul instruirii, preşedinţilor le-au fost prezentate principalele sarcini care s-au desprins din Conferinţa sindicatelor din învăţămînt, ştiinţă şi cultură din martie a.c. şi atribuţiile ce revin sindicatelor în vederea mobilizării tuturor membrilor de sindicat din învăţămînt pentru îndeplinirea, în bune condiţii, a prevederilor Programului partidului cu privire la pregătirea forţei de muncă în actualul cincinal.

Participanţii la instruire au audiat expuneri ţinute de prof. **Maria Stănescu** şi ing. **Vasile Alexandrescu**, adjuncţi ai ministrului educaţiei şi învăţămîntului, cu privire la principalele direcţii ale dezvoltării învăţămîntului din România, în lumina documentelor Congresului al XI-lea al P.C.R.

La cursurile de instruire s-a efectuat un valoros schimb de experienţă privind formele şi metodele de activitate sindicală, rezultatele obţinute în îmbunătăţirea stilului şi metodelor de muncă şi activitatea desfăşurată la nivelul grupei sindicale. Cursurile, deosebit de utile, au scos totodată în evidenţă angajamentul participanţilor de a întîmpina cu noi succese în activitatea lor Congresul Uniunii Generale a Sindicatelor din România din luna aprilie a.c., aniversarea partidului şi a zilei de 1 Mai, Congresul educaţiei politice şi al culturii socialiste.

VIOLETA APOSTOL

DIRECŢII DE ACŢIUNE

Lucrările Conferinţei Uniunii Sindicatelor din Învăţămînt, Ştiinţă şi Cultură — care au consemnat un număr mare de propuneri cu privire la îmbunătăţirea muncii sindicale în toate organizaţiile din ramurile respective, studiate în prezent de Biroul Executiv al Comitetului Uniunii pentru a fi rezolvate împreună cu Uniunea Generală a Sindicatelor din România, Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului, Consiliul Culturii şi Educaţiei Socialiste, uniunile de creaţie ale oamenilor de artă şi cu alte foruri reprezentative — au contribuit la precizarea direcţiilor principale de angajare a activului sindical din învăţămînt, ştiinţă şi cultură pentru traducerea în viaţă a politicii partidului în aceste domenii de activitate.

Prezentăm cîteva dintre aceste direcţii de acţiune sindicală.

● Pentru sindicatele din instituţiile de învăţămînt preşcolar, primar, gimnazial şi liceal sînt de o deosebită importanţă mobilizarea şi sprijinirea tuturor cadrelor didactice, a membrilor de sindicat din aceste instituţii şcolare, în vederea **ridicării calitative a procesului instructiv-educativ, a pregătirii fiecărui elev la nivelul cerut de programele şcolare, în spiritul măsurilor înscrise în Studiul privind creşterea nivelului de pregătire a elevilor şi lichidarea repetenţiei la clasele I—IV, precum şi în cel al cerinţelor educaţiei prin muncă productivă, pentru muncă productivă.**

● Este necesar să se acţioneze în mod diferenţiat, în rîndul educatoarelor, pentru însuşirea şi aplicarea Programei activităţilor în grădiniţe, în rîndul învăţătoarelor şi învăţătorilor pentru a lucra individual cu fiecare elev, în rîndul profesorilor din gimnaziu pentru buna pregătire şi corecta orientare şcolară şi profesională a elevilor ajunşi în pragul integrării lor în muncă, în viaţa social-obştescă. **Este necesar ca profesorii din liceele de toate profilele să-şi îndeplinească integral sarcinile care le revin pentru pregătirea forţei de muncă, deci a viitorilor studenţi şi a viitorilor muncitori cu înaltă calificare.**

● În spiritul recentului Decret nr. 14 din 1976 al Consiliului de Stat, în învăţămîntul superior este necesar să se acţioneze cu şi mai multă iniţiativă şi hotărîre pentru organizarea unităţilor de producţie, cercetare, proiectare şi servicii în conformitate cu complexitatea, volumul, profilul, specificul şi efectivele de studenţi ale facultăţilor. De asemenea, **toate cadrele didactice din învăţămîntul superior trebuie să-şi conjuge eforturile în vederea unei activităţi eficiente de îmbinare a învăţămîntului cu cercetarea şi producţia**, pentru cointeresarea materială a studenţilor, pentru creşterea rolului formativ al integrării învăţămîntului cu cercetarea şi producţia.

● În toate treptele de învăţămînt, a devenit de o importanţă hotărîtoare **cultivarea atitudinii înaintate a elevilor şi studenţilor faţă de învăţătură şi faţă de munca productivă, a valorilor morale comuniste**, mobilizarea lor pentru pregătirea temeinică, pentru a-şi putea pune întreaga lor capacitate în slujba construirii socialismului în ţara noastră.

● În institutele de cercetare ştiinţifică, este necesar să se stimuleze şi să se orienteze şi mai mult caracterul operaţional al cercetărilor şi să sporească aportul cercetătorilor la aplicarea în practică a propriilor lor rezultate ştiinţifice, avînd ca principale repere nivelul realizărilor recente pe plan mondial şi cunoaşterea profundă a politicii partidului nostru în sectoarele de cercetare, de experimentare, pe care le servesc.

● Este necesar **să se stăruie asupra muncii de creştere a spiritului de responsabilitate politică şi socială a oamenilor de cultură şi artă, a dorinţei de desăvîrşire, a modalităţilor şi mijloacelor de exprimare artistică, asupra muncii de educaţie a publicului** prin subliniere mesajului operei artistice interpretate, a imaginii artistice, sau **prin conduita personală a oamenilor de artă în colectivele de muncă şi în viaţa socială**, cu atît mai mult cu cît sindicatele din instituţiile de cultură şi artă se află în primul eşalon al instituţiilor care întîmpină apropiatul Congres al educaţiei politice şi al culturii socialiste.

● Este necesar ca sindicatele din instituţiile de cultură şi artă să-şi îndrepte, cu multă grijă, atenţia spre problematica repertoriilor şi a spectacolelor artistice, spre orientarea şi ţinuta acestora, **manifestînd hotărîrea de a satisface la un nivel cît mai înalt cerinţele de cultură şi de artă ale oamenilor muncii, de a contribui la educarea comunistă a maselor cu mijloacele specifice artei.**

● Este bine şi necesar ca, la nivelul tuturor grupelor sindicale, să se folosească cît mai activ forţa opiniei colective pentru întărirea rolului educativ al organizaţiilor respective, în toate ramurile de activitate, pentru crearea, în acest cadru organizatoric, a unei opinii de masă, bazată pe spirit combativ, revoluţionar, prin care să se manifeste cu vigoare **lipsa de adeziune faţă de toţi cei care se abat de la normele de comportare în muncă şi în viaţa socială.**

● Noul comitet va acorda, în continuare, o atenţie sporită perfecţionării stilului şi metodelor de muncă ale activiştilor sindicali, îndrumării nemijlocite a organelor sindicale pentru generalizarea experienţei pozitive în domeniul muncii politico-ideologice, pentru asigurarea unui conţinut revoluţionar, mobilizator tuturor acţiunilor cultural-educative iniţiate de sindicate.

● În activitatea organelor de conducere alese la această conferinţă, **se va dezvolta continuu spiritul de participare şi de răspundere colectivă în organizarea, conducerea, îndrumarea şi controlul muncii sindicatelor din ramurile respective.** De asemenea, este necesar să se conlucreze mult mai larg cu celelalte organe sindicale aparţinînd altor uniuni de ramură, cu consiliile sindicale teritoriale, în vederea unirii eforturilor pentru creşterea contribuţiei sindicatelor din învăţămînt, ştiinţă şi cultură la rezolvarea operativă şi eficientă a numeroaselor probleme care se ridică.

● **Sindicatele din învăţămînt, ştiinţă şi cultură îşi vor fundamenta întreaga activitate pe cunoaşterea temeinică a sarcinilor cincinalului revoluţiei tehnico-ştiinţifice a documentelor Congresului al XI-lea al P.C.R. şi a Programului Partidului Comunist Român, a sarcinilor şi indicaţiilor preţioase ale tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretarul general al P.C.R.**

Lucrările Conferinţei au evidenţiat angajamentul participanţilor de a-şi desfăşura în continuare munca în organizaţiile sindicale din instituţiile cărora le aparţin, cu conştiinciozitate şi operativitate, pentru a se situa printre principalii factori care traduc în viaţă politica partidului nostru.

VALERIA BACIU

De la Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului

Pentru concursul din 25 aprilie a.c., sînt vacante, pe lîngă posturile publicate în broşura „Concurs în vederea ocupării posturilor şi catedrelor vacante pentru anul şcolar 1976/1977", şi următoarele posturi didactice :

CATEDRE DE LIMBA FRANCEZA

Judeţul Botoşani
Municipiul Botoşani

Şc. gen. Stăuceni-Tocileni.

CATEDRE DE LIMBA RUSĂ

Judeţul Botoşani
Municipiul Botoşani

Şc. gen. Răchiţi-Roşiori (compl. l. română).

CATEDRE DE ISTORIE

Judeţul Botoşani
Municipiul Botoşani

Şc. gen. Stăuceni-Tocileni (compl. geografie).

Judeţul Constanţa
Municipiul Constanţa

Lic. sanatorial şi Şc. gen. nr. 2 Mangalia.

CATEDRE DE ŞTIINŢE SOCIALE

Judeţul Constanţa
Municipiul Constanţa

Lic. ind. de chimie şi Şc. gen. nr. 33 (cu fil. de lic.) cunoştinţe social-politice.
Lic. militar de marină „Al. I. Cuza" (cunoştinţe social-politice).
Lic. de mecanică Mangalia (cunoştinţe social-politice).

POSTURI PENTRU ORIENTARE ŞCOLARĂ ŞI PROFESIONALĂ

Judeţul Brăila
Municipiul Brăila

Laboratorul de orientare şcolară şi profesională (2 posturi).

CATEDRE DE FIZICĂ

Judeţul Vrancea
Oraşul Mărăşeşti

Şc. gen. nr. 2 (cu fil. lic.) — completare chimie

NOTA :

— Catedra de la Şcoala generală nr. 1 din oraşul Zalău, judeţul Sălaj, publicată la defectologie, este de logopedie.

— În locul catedrei de logopedie de la Casa de copii cu şc. ajutătoare Odobeşti, jud. Vrancea, sînt vacante 3 catedre de defectologie la Casa de copii cu şc. ajutătoare Focşani.

— Se radiază catedra de limba română de la Lic. de construcţii nr. 4 Popeşti-Leordeni, Sectorul 5, Bucureşti.

În vederea ocupării posturilor şi catedrelor vacante

La întrebările adresate redacţiei de numeroşi cititori în legătură cu organizarea concursului în vederea ocupării posturilor şi catedrelor vacante pentru anul şcolar 1976/1977, precizăm că, în cursul acestei săptămîni, a fost tipărită şi pusă în vînzare, prin reţeaua de difuzare a presei, o broşură a Ministerului Educaţiei şi Învăţămîntului, editată de „Tribuna şcolii", care cuprinde lista integrală a posturilor şi catedrelor vacante pentru concurs, precum şi condiţiile şi actele necesare înscrierii la concursul care va avea loc în ziua de 25 aprilie a.c.

R. P. UNGARĂ

Particularizarea muncii elevului

La Liceul „Varga Katalin" din Szolnok se desfăşoară un experiment interesant. Directorul liceului, Páldi János, susţine : „Eroarea fundamentală a şcolilor noastre este că supun la aceleaşi eforturi toţi copiii. Dar, aşa cum adulţii se deosebesc între ei prin capacitate, prin posibilităţi, tot aşa, şi copiii. Dacă un elev este excepţional la o anumită disciplină, trebuie să i se dea posibilitatea unei munci mai aprofundate şi chiar a unui ritm mai rapid de însuşire a cunoştinţelor în domeniul respectiv". Din septembrie 1971, şcoala de la Szolnok oferă această posibilitate.

Elevii pot să-şi însuşească obiectele preferate, în diferite combinaţii disciplinare (de ex. limba maghiară-istorie, maghiară-desen, geografie-desen, matematică-fizică, matematică-chimie, matematică-limba rusă, fizică-chimie, chimie-limba engleză, limba rusă-limba engleză), avînd două ore pe săptămînă în plus faţă de ceilalţi. Numărul variantelor s-a schimbat în fiecare an, în conformitate cu posibilităţile şcolii privind personalul, materialele şi resursele organizatorice. Dar, încă din primul an al experimentului, s-a menţinut profilul de ştiinţe sociale al claselor A şi cel de ştiinţe ale naturii al claselor B. S-a asigurat posibilitatea alegerii la început de an şcolar, după primul semestru, şi la terminarea primului an şcolar. Deci, alegerea unui nou obiect care să comporte ore în plus, s-a putut efectua în decursul unui an, cu posibilitatea de a renunţa la aceste obiecte în toţi cei patru ani de studiu. Elevul putea să renunţe atît la un singur obiect, cît şi la amîndouă obiectele alese. Grupa care s-a alcătuit pe baza alegerii obiectelor facultative (afară de cei care au ales limbi străine) a funcţionat numai în cadrul orelor în plus, pentru că în rest elevii şi-au însuşit materia cerută de programă, împreună cu toţi colegii lor.

O altă formă — total neobişnuită — de aplicare a facultativităţii : atunci cînd un elev a terminat mai repede studierea materiei pe un an şcolar (de ex. în februarie sau martie), el a putut să dea examen şi, în lunile care au mai rămas pînă la sfîrşitul anului şcolar, nu trebuia să mai frecventeze orele respective, putîndu-se pregăti, sub îndrumarea profesorilor, pentru concursuri şcolare sau examenul de admitere.

În orele suplimentare nu s-a mers mai departe în parcurgerea obiectului respectiv, ci au fost adîncite cele învăţate la ora comună, a fost prelucrată bibliografia prin muncă individuală sau în grupe. În funcţie de toate acestea, s-a schimbat şi rolul profesorului : el a devenit îndrumătorul studiului, partenerul elevului, pe care acesta putea să-l consulte.

Viaţa claselor experimentale a căpătat mai mult conţinut. Activitatea în colectiv a devenit mai intensă şi interesantă, a dobîndit un caracter anume. Viaţa şcolii a dat posibilitate aproape tuturor să-şi găsească o activitate pe plac. Mulţi au putut să-şi permită ca, în paralel cu intensul antrenament spiritual, să se ocupe şi de sport.

Datorită acestor realizări, renumele şcolii a crescut. Un viu interes arată pentru acest gen de şcoală părinţii şi elevii, lucru dovedit şi de faptul că în septembrie 1975 a trebuit să se organizeze trei clase experimentale.

Rezultatele obţinute la învăţătură şi la examenul de bacalaureat au confirmat avantajele acestui experiment. Dar nimeni nu crede că totul este perfect. Cadrele didactice au vorbit fără înconjur despre unele greutăţi. Profesorii şcolii sînt preocupaţi de înlăturarea pericolului provenit din îngustarea intereselor, din pregătirea unilaterală la care ar putea conduce acest gen de şcoală. În anul IV A, unii s-au ocupat prea puţin de obiectele realiste. Tendinţa de bază a experimentului — de a încărca în mod diferenţiat pe elevi — este justă, dar la un moment dat, tinerii îşi pot pune piedici propriei dezvoltări. Cel care studiază literatura într-o măsură mai mare decît îi cere liceul, nu trebuie neapărat să piardă din vedere matematica.

BERNÁTH JÓZSEF

(Text prescurtat, traducere din revista „Közneveles")

CONDUCEREA ŞTIINŢIFICĂ

Împreună cu colectivul şi, totuşi, înaintea lui

Realizarea în fapt a obligativităţii şcolii, împinsă, în unele ţări, pînă pe treptele liceale, implică, alături de lărgirea considerabilă a spaţiului de şcolarizare, şi organizarea unor unităţi cu efective puternice — mai rentabile şi din multe puncte de vedere mai avantajoase, cel puţin deocamdată, pentru nivelul muncii instructiv-educative. Şcolile cu peste o mie de elevi — chiar cu două sau trei mii — au devenit, în destule locuri, o realitate obişnuită, şi nu numai pentru mediul urban. Această mare concentrare de forţe care aminteşte de furnicarul uzinelor cu viaţa lor trepidantă, impune directorului de şcoală — aşa cum observă numeroşi teoreticieni ai artei conducerii — un nou comportament profesional. Pentru că una este să lucrezi cu o sută de copii şi şapte cadre didactice şi cu totul alta să dirijezi activitatea, în condiţiile exigenţelor actuale, a o mie sau două mii de persoane, aliniind adeseori trepte de învăţămînt de la primul an de grădiniţă pînă la ultimul de liceu.

Aceasta a fost premisa de la care am pornit în discuţia purtată recent cu inspectori şi directori de şcoală din judeţul Neamţ, în intenţia de a detaşa cîteva dintre trăsăturile ce tind să se instaleze în fizionomia profesională, în stilul de lucru al directorului de şcoală, fie ca urmare a perfecţionărilor pe care le înregistrează, astăzi, în general arta conducerii, fie a comenzii — sporite cantitativ şi calitativ — pe care societatea modernă i-o prezintă învăţămîntului.

Laboratorul cu multe antene

Somat de multitudinea, amploarea şi importanţa sarcinilor, directorul de şcoală trebuie **să devină un conducător de mîna întîi**, dacă vreţi — aşa cum este cel ce dirijează forţele dintr-un combinat industrial. Trebuind „să facă pe alţii să facă", după expresia preferată de unii cînd vor să arate mai simplu ce înseamnă „a conduce" — directorul este obligat să se concentreze pe problemele mari : de organizare, de coordonare, de control, de prevedere ; avîndu-şi formată o concepţie clară asupra întregii munci, i se cere să acţioneze pentru constituirea activităţii într-un flux ordonat, servit de o viziune comună, a întregului colectiv, asupra importanţei obiectivelor ce sînt de atins, asupra metodelor şi mijloacelor de realizare a lor, asupra căilor de remediere a deficienţelor. De aceea, practica rezolvării a ceea ce „aduce minutul sau ceasul", stilul de muncă bazat pe „reacţia la incidente" şi „arbitrarea conflictelor" — caracteristice formelor vechi de conducere, tendinţa de a soluţiona totul nemijlocit sau de unul singur — posibile, poate fără repercusiuni fatale în şcolile mici de altădată — şi-au pierdut sensul, devenind ineficiente, dacă nu chiar dăunătoare.

„Direcţiunea şcolii — a spus prof. Gheorghe Blaga, inspector şcolar judeţean — seamănă tot mai mult cu un laborator, în care se desfăşoară o activitate febrilă : el primeşte date, le analizează, le prelucrează şi, în funcţie de acestea, adoptă măsuri şi trasează sarcini". Un laborator care nu stă, undeva departe, în afara vieţii, ci în însuşi clocotul ei, pentru că o condiţie esenţială a unei munci eficiente de conducere este legătura organică, permanentă cu viaţa, efortul directorului de a cunoaşte temeinic munca şi preocupările oamenilor. „Este imposibil să conduci — exclama interlocutorul de mai sus — fără să-ţi cunoşti bine oamenii — pe profesori, elevi, părinţi — fără să te intereseze nivelul de înzestrare a şcolii, condiţiile de muncă la fiecare clasă etc., pentru a şti de ce forţe dispui, cum le poţi mobiliza, la ce rezultate se poate ajunge. Numai că într-un fel pot fi cunoscute toate acestea într-o şcoală cu zece cadre didactice şi în alt fel în una cu 200".

O cale excelentă este, firește, **contactul nemijlocit** al celui ce dirijează activitatea cu realităţile şcolii. Vorbitorii au subliniat valoarea pe care continuă să o prezinte, de pildă, asistenţele directorului la lecţii, participarea lui la diferitele activităţi şi manifestări, discuţiile individuale cu profesori, elevi, părinţi. Totodată s-a arătat, pe bună dreptate, că mai ales în condiţiile marilor colective şcolare, această formă de aprofundare — directă — a realităţii devine uneori mai puţin operativă, solicitînd un volum apreciabil din timpul de lucru al directorului şi conducînd mai lent spre o imagine generală, sintetică. „De aceea — a spus prof. Vasile Ţuglea, directorul Şcolii generale nr. 3 din Piatra Neamţ (şcoală cu circa 2 000 de elevi şi cadre didactice) — este bine să găsim oamenii care să ne ajute, folosind deci, în paralel, mijloace indirecte de colectare a informaţiei : de exemplu, să ne servim mai insistent de acele „antene" care pot fi formate de unii specialişti, oameni cu responsabilităţi profesionale şi obşteşti în cadrul unităţii, de unele colective de studiu — şi care ne pot furniza o cantitate mare de date din domenii, de la niveluri variate şi într-un timp record. Mă gîndesc astfel la responsabilii comisiilor metodice, al căror rol, pe această linie, e necesar să crească, la responsabilii diferitelor cercuri de perfecţionare a pregătirii profesionale, ideologice şi politice, ai organizaţiilor obşteşti, ai comitetelor de părinţi etc". În şedinţele şi activităţile la care aceşti lucrători participă, în colectivele în mijlocul cărora îşi desfăşoară activitatea, se vehiculează un material de viaţă şi de muncă imens : au loc confruntări de opinii, schimburi de idei şi de experienţă, punînd în valoare capacităţile şi orientarea membrilor colectivului. „Şefii catedrelor, de exemplu, cu care mă consult adeseori — a afirmat prof. Vasile Ţuglea — îmi sînt de mare folos în determinarea tendinţelor activităţii din cadrul variatelor discipline şi clase, a lipsurilor tipice, pentru cunoaşterea randamentului oamenilor".

Este de la sine înţeles că „furnizarea informaţiei, preluarea ei de către director implică — aşa cum accentua prof. Gheorghe Tănase, director al Liceului real-umanist din Roznov (şcoală cu peste 1 500 de preşcolari, elevi, învăţători şi profesori) — atît din partea conducerii cît şi a colaboratorilor săi, o grijă specială faţă de acurateţa, obiectivitatea şi imparţialitatea materialului cules".

Directorul trebuie să lucreze mai mult pentru viitor decît pentru prezent

Aspiraţia pasionată spre progres, specifică epocii noastre şi cu atît mai mult vieţii din ţările libere de exploatare imprimă tuturor domeniilor de activitate acea dominantă în virtutea căreia toate forţele acţionează pentru obţinerea unor performanţe, a unui stadiu ce trebuie atins şi depăşit. Nicăieri nu se mai lucrează în general, ci în vederea unor ţeluri, a unor obiective, care să ducă mai departe. În această lumină, apare deplin îndreptăţită afirmaţia făcută de specialişti că „directorul trebuie să lucreze mai mult pentru viitor decît pentru prezent". Chibzuind foarte atent asupra salturilor calitative ce sînt de făcut în perspectivă, el trebuie să propună colectivelor pe care le îndrumează obiective pe măsura forţelor de care dispun şi a cerinţelor societăţii. „Tocmai de aceea — a spus prof. Gheorghe Croitoru, director coordonator al Şcolii generale din comuna Grumăzeşti (cu circa 1300 de elevi, învăţători şi profesori) — mi se pare foarte normal ca elaborarea acestor obiective să fie înţeleasă ca o sarcină de mare răspundere, la rezolvarea căreia să-şi dea contribuţia întreg colectivul şcolii, inclusiv elevii".

În efortul colectiv de a îndeplini obiectivele alese, un rol important îl are modul în care se exercită un alt atribut de prim ordin al conducerii : controlul. Şi acesta, au subliniat mai toţi interlocutorii noştri, trebuie să se exercite într-o manieră care să creeze un climat favorabil muncii, care să stimuleze forţele pentru noi realizări. Nu căutarea perfecţiunii, „nu găsirea de vinovaţi în scopul pedepsirii, nu colectarea de exemple negative pentru dările de seamă" (prof. Gheorghe Tănase), cum se mai obişnuieşte uneori, ci studiul atent al realităţii pentru a descifra fenomenele, tendinţele, lipsurile, pentru a le găsi cauzele şi explicaţiile, pentru a putea stabili măsuri „de corectare şi reprogramare" a activităţii între parametrii care să conducă la un succes cert. Ni se pare demnă de reţinut afirmaţia prof. Gheorghe Blaga, de a efectua, bună oară, „asistenţele la ore pe grupe de lecţii, de clase sau de discipline, urmărind anumite obiective în studiul muncii", cum ar fi, credem : folosirea lecţiilor de ştiinţe ale naturii pentru educarea politico-socială a elevilor, densitatea ideologică a orelor de ştiinţe sociale, nivelul ştiinţifico-metodic al activităţii la clasă a tinerelor cadre ş.a.m.d. O asemenea orientare este normal să capete şi alte forme de control. „Lucrările cu subiect unic, alte genuri de testare a pregătirii elevilor, interasistenţele cadrelor de la cicluri diferite sînt organizate în şcoala noastră — a spus prof. Elena Matcovschi, directoarea Şcolii generale nr. 11 din Roman (şcoală cu circa 1500 de elevi şi cadre didactice) — nu pentru că s-ar pune la îndoială corectitudinea şi volumul strădaniilor învăţătorilor şi profesorilor, ci pentru a desprinde tendinţele tipice şi a lua măsuri potrivite pentru fiecare domeniu al activităţii. Înţelese aşa, aceste forme de control duc la o vie emulaţie".

Caracterul constructiv al controlului, pe care îl cere arta conducerii din zilele noastre, impune ca, indiferent sub ce formă s-ar face, „acesta să nu pună în discuţie încrederea în oameni, să nu-i lezeze sau să le submineze prestigiul şi autoritatea" (prof. Gheorghe Blaga), „să nu creeze o stare de teamă, de tensiune, generatoare de noi greşeli" (prof Gheorghe Tănase), ci „să dea sentimentul unui ajutor acordat de conducere în scopul de a-l face pe fiecare să se realizeze mai bine, pentru succesul muncii întregii şcoli" (prof. Elena Matcovschi). La rîndul lui, directorul, prin fiecare acţiune de control întreprinsă, este firesc să capete sentimentul că este ajutat de oameni, că a fost sprijinit în intenţia sa de a studia realitatea şi a găsi mereu cele mai potrivite soluţii.

★

În dezbaterea de la Piatra Neamţ au mai fost abordate multe alte aspecte ale muncii de conducere. Aş aminti, dintre toate, numai părerea că este „esenţial ca directorul să fie un om de concepţie, care gîndeşte permanent şi reuşeşte să prevadă unele fenomene, rezultate, să aducă în faţa colectivului mereu ceva deosebit, să fie o persoană care depăşeşte cu încredere şi siguranţă greutăţile" (prof. Gheorghe Croitoru). Vorbitorii au arătat, cu toţii, că înnoirile pe care le cunoaşte „arta de a educa pe alţii" îl obligă pe director să fie la curent cu tot ce este nou, cu tot ce se discută sau devine discutabil din paleta vastă de probleme pe care ne-o înfăţişează didactica şi pedagogia, pentru a putea propune celor cu care lucrează metodele de muncă cele mai raţionale şi mai rentabile, mai eficiente din punctul de vedere al aspiraţiilor societăţii noastre.

„Adeseori — spunea cineva — am sentimentul că sînt singur, că oamenii mei au rămas undeva, în urmă". Sentimentul acesta nu este prevestitor de lucruri rele, dacă vine din aceea că directorul este omul cel mai matur, mai bine informat şi mai receptiv la noul ce duce, cu paşi siguri, activitatea mai departe. Totul este să nu înceteze de a-i ajuta pe colegii săi să nu rămînă în urmă...

STELA PREDESCU

Redacţia şi administraţia : Piaţa Scînteii nr. 1, Bucureşti, telefon : 17 60 20

Tiparul : Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"